How to Hack-a-thon?

HANDREIKING VOOR HET ORGANISEREN VAN EEN HACKATHON

POLITIE

BLUE movement

POLITIE
Politieacademie

HOW TO HACK-A-THON?

Handreiking voor het organiseren

van een hackathon

Auteurs:

Arnoud de Bruin

Jerôme Lam

Caspar Doing

René Paaij

Copyright
© 2021 Politie Nederland
Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van Politie en Politieacademie, die daartoe door de auteurs met uitsluiting van ieder ander onherroepelijk is gemachtigd.

Inhoud

Voorwoord 5

1. Inleiding **9**

1.1 Wat is een hackathon? 9
1.2 Verschillende vormen 10
1.3 Waarom een hackathon? 12
1.4 Waarom geen hackathon? 16

2. Opstartfase **17**

2.1 Onderzoeksvraag 17
2.2 Stakeholders 18
2.3 Kernteam 19
2.4 Kick-off meeting 21
2.5 Overlegstructuur 24

3. Inrichtingsfase **25**

3.1 Voortgangsoverleg 25
3.2 Organisatievormen 27
3.3 Kosten 29
3.4 Planning 30
3.5 Oproep tot deelname 31
3.6 Deelnemers, rollen en taakverdeling 32
3.7 Aanscherpen deelvragen 39
3.8 Juridisch kader 40

4. Uitvoering **45**

4.1 Programma en zoekvragen versturen 45
4.2 Ruimtes en gespreksgroepen 45
4.3 Etherdiscipline 47
4.4 Checks 48
4.5 Coördinatie en onderlinge afstemming 50
4.6 Verslaglegging en opslag 51

5. Ritme van de dag **55**

5.1 Inloop 56
5.2 Opening 56
5.3 Lunch & diner 58
5.4 Sprints 58
5.5 Team stand-up 62
5.6 Plenaire stand-up 63
5.7 Wrap-up 64
5.8 Netwerkborrel 65
5.9 Ontspanning 65

6. Evaluatie **67**

6.1 Inhoudelijke analyse 67
6.2 Procesevaluatie 69
6.3 Tot slot 70

7. Bijlagen **73**

7.1 Geheimhoudingsverklaring 73
7.2 Wpg-beslisboom 78
7.3 Artikel 19 Wpg-besluit incidentele verstrekking 81
7.4 Voorbeeld dagprogramma 82
7.5 Checklist 83

Voorwoord

De hele wereld was op 17 juli 2014 getuige hoe 298 onschuldige burgers slachtoffer werden van een grensconflict tussen Rusland en de Oekraïne. Het neerhalen van vlucht MH17 zette de reeds bestaande geopolitieke spanningen nog verder op scherp. Naast de politieke consequenties kan het incident ook worden gezien als een disruptief moment voor de opsporing. Ten eerste kwam Nederland wereldwijd op de voorgrond te staan als leider van een van de grootste internationale opsporingsonderzoeken ooit. Ten tweede bracht de ramp een relatief nieuwe vorm van (burger)opsporing voor het voetlicht: Open Source Intelligence (OSINT). Al snel werd duidelijk dat de strijd om de waarheid niet langer alleen gevoerd wordt tussen landen en overheidsdiensten, maar dat burgers en private partijen hier een grote rol in spelen.

De MH17-ramp werd het eerste grote onderzoek waarmee het internationale onderzoek collectief Bellingcat wereldwijd bekend zou worden. De naam van het collectief verwijst naar een oude fabel waarbij een groep muizen een plan bedenkt om een kat onschadelijk te maken door deze een bel aan te binden. Het doel van Bellingcat is om open source experts bij elkaar te brengen, deze vaardigheden aan anderen uit te leren en samen misstanden aan het licht te brengen. Door een combinatie van slimme zoektechnieken en het gebruik van de '*wisdom of the crowd*' is Bellingcat vaak sneller en nauwkeuriger in haar waarheidsvinding dan officiële instanties. Inmiddels heeft het collectief meerdere baanbrekende onthullingen op haar naam staan, zoals het aantonen van Russische betrokkenheid bij de MH17-ramp en het identificeren van Russische geheim agenten die in verband worden gebracht met de aanslag op de voormalige Russische dubbelspion Sergej Skripal.

Eind 2018 werd de kracht van open bronnen onderzoek letterlijk zichtbaar voor het grote publiek toen de Bellingcat-documentaire '*Truth in a post-truth world'* in première ging op het Internationaal Documentaire Festival Amsterdam (IDFA). Geïnspireerd door deze documentaire organiseerde BlueM[1] een OSINT-masterclass met Bellingcat-oprichter Eliot Higgins. Het succes van deze dag gaf de aanzet tot een serie hackathons, waarmee de afgelopen twee jaar OSINT-onderzoek en de *wisdom of the crowd* zijn toegepast op coldcases, vermissingen, voortvluchtigen, de handel in illegaal vuurwerk, Vriend-in-Noodfraude en mobiel banditisme.

De behaalde resultaten spreken voor zich: van operationele successen zoals aangehouden verdachten, tot het bedenken van creatieve nieuwe opsporingsmethoden en het vergroten van kennis en vaardigheden van deelnemers. Ongeacht het specifieke onderwerp, de onderliggende succesformule is duidelijk. In de woorden van de legendarische basketbalspeler Michael Jordan:

"Talent wins games, but teamwork and intelligence win championships."

[1] BlueM is een innovatieve beweging binnen de Nederlandse politie www.blue-m.nl

Deze handreiking is ten eerste bedoeld om duidelijkheid te scheppen over het concept hackathon als publiek-private samenwerkingsvorm. Ten tweede, en mogelijk nog belangrijker, willen we de lezer uitdagen om deze hackathon-formule te gebruiken om eigen thema's en uitdagingen op een innovatieve wijze bij de kop te pakken. In de komende hoofdstukken willen wij daarom de ervaringen die we in de afgelopen jaren hebben opgedaan graag met jou delen en je meenemen in onze inzichten, handvatten en structuur voor een succesvolle hackathon.

Wij wensen je veel leesplezier!

Arnoud, Jerôme, Caspar en René

1. Inleiding

1.1 Wat is een hackathon?

Een hackathon is simpel gezegd een evenement of een bijeenkomst waar deelnemers gedurende een relatief korte, afgebakende, periode met elkaar aan de slag gaan om aan een project te werken of een bepaald probleem op te lossen. Het concept is ongeveer 20 jaar geleden ontstaan in de ICT-wereld met als doel om in een korte tijd functionerende software te ontwikkelen. Inmiddels zijn er vele verschillende varianten van hackathons ontstaan, waaronder ook meer competitieve vormen, waarbij teams met elkaar de strijd aangaan om de beste oplossing of het beste product op te leveren. In de praktijk kunnen hackathons enkele uren tot enkele dagen in beslag nemen.

Hacken !?

In tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, heeft een hackathon niets te maken met hacken in de zin van het binnendringen van een computer(netwerk). Hackathon is een samentrekking van ‘Hack’ en ‘Marathon’, waarbij ‘hack’ verwijst naar een slimme of nieuwe manier om iets gedaan te krijgen.

De politie-hackathons die de afgelopen twee jaar door BlueM zijn georganiseerd, waren in eerste instantie vooral gericht op Open Source Intelligence (OSINT). Het zoeken in open bronnen werd tijdens de FASTNL Hackathon bijvoorbeeld ingezet om voorvluchtige criminelen op te sporen. Bij de

Coldcase Hackathon werd het gebruikt om nieuwe aanwijzingen te vinden in vastgelopen onderzoeken. Daarnaast zijn de hackathons ingezet om door middel van het uitwisselen van (niet vertrouwelijke) kennis en expertise nieuwe inzichten te genereren. Hierbij valt te denken aan nieuwe barrières of opsporingsmogelijkheden voor de aanpak van WhatsAppfraude.

Hoewel hackathons al eerder binnen de politie zijn ingezet, hebben de BlueM-initiatieven één heel belangrijk kenmerk, namelijk de waarde die wordt gehecht aan publiek-private samenwerking. Tijdens alle hackathons werkt de politie zoveel mogelijk gelijkwaardig samen met diverse vertrouwde partners, zoals KPN, TNO, particuliere onderzoeksbureaus, individuele burgers en studenten. Deze publiek-private samenwerking betekent niet alleen dat meerdere partijen aanwezig zijn, maar ook daadwerkelijke samenwerking in divers samengestelde teams onder de regie van een inhoudelijk teamleider van de politie.

1.2 Verschillende vormen

Iedere hackathon begint met een probleem. In theorie kan nagenoeg ieder vraagstuk een geschikt onderwerp vormen voor een hackathon. Tot dusver stond bij de BlueM-hackathons echter altijd een veiligheidsvraagstuk centraal, zoals de handel in illegaal vuurwerk of georganiseerde rondreizende bendes. Voor het organiseren van een hackathon is het belangrijk om je ervan bewust te zijn dat verschillende vraagstukken om verschillende oplossingen vragen. En daarmee om een ander type hackathon.

Op hoofdlijnen zijn er twee typen hackathon te onderscheiden:

- OSINT-hackathons
- Design-hackathons

OSINT-hackathons zijn vooral gericht op operationele vraagstukken. Het doel is meestal het vinden van verdachten, locaties of voorwerpen. Vragen zijn over het algemeen concreet en de antwoorden kunnen direct worden gebruikt binnen de opsporing. Goed kunnen zoeken is in principe belangrijker dan specifieke kennis over een veiligheidsprobleem, waardoor dit type hackathon toegankelijk is voor deelnemers binnen en buiten de politie. Het meest concrete voorbeeld van een OSINT-hackathon is de FASTNL-variant, waarbij speurders van binnen en buiten de politie open bronnen gebruikten om de verblijfplaats van voortvluchtige criminelen te achterhalen.

Naast operationele vraagstukken kunnen **OSINT-hackathons** ook worden ingezet voor meer fenomeengerichte vragen. Bij de handel in illegaal vuurwerk wilde de Landelijke Eenheid bijvoorbeeld weten of er verschuivingen zijn waar te nemen in de platforms die aanbieders gebruiken om hun waren te koop aan te bieden. Beperkingen van een fenomeen-hackathon zijn wel dat deze meestal specifieke kennis over een onderwerp of verschijnsel vragen die (publiek-private) deelnemers niet altijd hebben. Ook zijn de vraagstukken vaak ingewikkelder en lastiger op te lossen, waardoor de opbrengst van een korte hackathon meestal maar beperkt is.

Design-hackathons kunnen worden ingezet om een nieuwe tool (bijvoorbeeld een app) of werkwijze te ontwikkelen of een structurele oplossing te bedenken voor een specifiek probleem. Vraagstukken zijn vaak tactisch van aard, zoals het vinden van nieuwe werkwijzen om de identiteit van WhatsApp-fraudeurs te achterhalen of manieren om in te grijpen op het moment dat de fraude gaande is. Voor een effectieve design-hackathon is het waardevol om naast deelnemers vanuit de opsporing veel verschillende expertises, achtergronden en ‘andersdenkenden’ te betrekken. Tijdens de WhatsApp-fraude hackathon bleek de ervaring van mensen uit de bankenwereld

zeer waardevol, maar ook de frisse blik van groepen studenten leverden nieuwe ideeën voor barrières op. Een belangrijke voorwaarde voor een design-hackathon is dat deelnemers met een niet-politie achtergrond genoeg tijd en informatie krijgen om het vraagstuk goed te kunnen doorgronden.

Uiteraard is het mogelijk om verschillende type vragen te combineren in één hackathon. De vuurwerk hackathon had bijvoorbeeld ten doel om meer zicht te krijgen in het fenomeen, individuele aanbieders in beeld te brengen en een tool te ontwikkelen om zoekslagen op internet te automatiseren. Het nadeel hiervan is dat ieder vraagstuk een ander soort expertise vraagt, wat gericht werven lastiger maakt. Meerdere vraagtypen die andere kennis vereisen, betekent automatisch ook dat het aantal experts kleiner wordt. Ook kan er verwarring ontstaan over het doel en de verwachte resultaten. De ervaring leert dat het praktischer is om gemengde vragen te vermijden.

1.3 Waarom een hackathon?

Een hackathon is bij uitstek een middel om in een relatief kort tijdsbestek oplossingen te bedenken voor taaie vraagstukken. Hierbij kan het gaan om problematiek op allerlei verschillende domeinen en thema's. Hoewel het om meerdere redenen interessant is om een hackathon te organiseren, zijn er twee hoofdredenen te benoemen. Ten eerste om snel resultaat te bereiken, ten tweede om een doorbraak te forceren als de huidige aanpak van een probleem vastloopt.

Een hackathon is qua tijd duidelijk afgebakend. Meestal duurt een event één volledige dag. Deelnemers zijn die periode onafgebroken bezig met het ingebrachte vraagstuk en zijn volledig gefocust op een haalbare oplossing. Door deze afbakening ontstaat er een figuurlijke snelkookpan waardoor in korte tijd vaak meer resultaat behaald wordt dan door middel

van een normale *slow cooking* aanpak. De dynamische en gelijkwaardige manier van samenwerken zorgt er bovendien voor dat het proces niet nodeloos stagneert door allerlei ingewikkelde besluitvormingsprocessen.

Een tweede kenmerk van deze werkwijze is dat een vraagstuk vanuit veel verschillende perspectieven, invalshoeken en expertises wordt benaderd. Deze verschillende manieren van denken zijn essentieel wanneer vraagstukken vastzitten en niet worden opgelost met de standaard aanpak. Einstein zei ooit: *'We cannot solve our problems with the same thinking that created them'.* Oftewel: een hackathon biedt de gelegenheid om de dagelijkse manier van denken te overstijgen. Hierdoor wordt de bestaande tunnelvisie doorbroken en ontstaat ruimte voor nieuwe, innovatieve en creatieve oplossingen.

Uiteraard kan een (OSINT) hackathon ook simpelweg een goede manier zijn om snel een grote hoeveelheid operationele informatie binnen te halen.

OSINT Hackathon
@ FASTNL
Dinsdag 21 januari 2020
POLITIE &
Publieke en private partners
BLUE movement
POLITIE
TIJDSTIP | 9.00 – 21.00 uur
LOCATIE | Zwolle
DOELGROEP | OSINT toppers van de politie, publieke en private partners
WAT GAAN WE DOEN | Online jagen op voortvluchtigen met > 300 dagen celstraf
WAAROM | Omdat we ervan overtuigd zijn dat we door publiek-private samenwerking de opsporing kunnen versterken
WERKWIJZE | De deelnemers gaan in online search teams aan de slag met zaken van FASTNL
AANMELDEN | Wil je meedoen vanwege jouw OSINT skills, meld je dan aan door kort je motivatie te mailen naar
bluem.amsterdam@politie.nl
WISDOM OF THE CROWD | Ken je iemand met OSINT skills, stuur de oproep dan SVP door
TOT SLOT | Wij zorgen ervoor dat jullie tijdens de hackathon aan niets ontbreekt zodat je het beste uit jezelf kunt halen en tegelijk een topdag hebt!

Voortvluchtigen

Het Fugitive Active Search Team (FASTNL) is een speciaal opsporingsteam van de Landelijke Eenheid dat zich bezighoudt met executiezaken. Tijdens de FASTNL Hackathon werd er specifiek gezocht naar personen die onherroepelijk veroordeeld zijn en nog een lange celstraf moeten uitzitten, maar nog niet zijn aangehouden. 86 OSINT-deskundigen van binnen en buiten de politie beten zich tijdens de hackathon vast in 85 verschillende zaken.

Met als centrale vraag: Waar is....

1.4 Waarom geen hackathon?

Een hackathon is geen wondermiddel. Bepaalde onderwerpen lenen zich minder voor deze aanpak omdat ze diepgaande inhoudelijke voorkennis vereisen. Voor deelnemers die deze kennis zelf niet bezitten, is het vaak niet mogelijk zich deze in de korte tijd van een hackathon eigen te maken.

Daarnaast ligt het tempo van de dag hoog en is de beschikbare tijd om met een vraagstuk aan de slag te gaan beperkt. Dit gaat soms ten koste van de diepgang van de oplossing. Grof gezegd: de brug is uitgedacht maar er is geen tijd om de boutjes aan te draaien. Niet alleen is dit onbevredigend voor de deelnemers, er is achteraf ook een forse investering van de initiator nodig om de hackathon te laten renderen. Een probleem moet dus wel behapbaar zijn.

Niet ieder onderwerp is geschikt voor publiek-private samenwerking, bijvoorbeeld vanwege de vertrouwelijkheid van de informatie. Voor een deel is dit te ondervangen met geheimhoudingsverklaringen, maar uiteraard geldt dit niet voor ieder onderwerp.

Tot slot vraagt het organiseren van een hackathon een goede voorbereiding. En dat kost (veel) tijd. Het FASTNL team heeft bijvoorbeeld twee weken besteed aan het voorbereiden van meer dan 100 casussen die konden worden ingebracht. In dit geval betaalde de investering zich de dagen, weken en maanden daarna uit en kon een fors aantal voortvluchtigen worden aangehouden. Uiteraard hoeft niet iedere voorbereiding zo uitvoerig te zijn, maar van tevoren is nauwelijks in te schatten of de opbrengst in balans zal zijn met de geïnvesteerde tijd en energie.

2. Opstartfase

2.1 Onderzoeksvraag

Het formuleren van een goede onderzoeksvraag is een van dé belangrijkste onderdelen van een hackathon. Het opstellen van de hoofd- en deelvragen destilleert de informatiebehoefte van de probleeminbrenger en maakt deze concreet voor de deelnemers. Goede vragen geven richting en bakenen tegelijkertijd af. In feite vormen de onderzoeksvragen het skelet waar de hele hackathon aan opgehangen wordt.

Een belangrijke vuistregel bij het formuleren van onderzoeksvragen is: hoe concreter, hoe beter. De ervaring leert ook dat deze vraagarticulatie één van de moeilijkste aspecten is. Neem er de tijd voor en begin er vroeg mee. Vragen die in deze fase aan de orde komen zijn:

- Wat is het probleem?
- Waar loopt men tegenaan en waarom lukt het niet om het probleem op te lossen?
- Wat wil je met de hackathon oplossen?
- Wat wil je daarvoor precies weten?
- Wat wil je niet (per se) weten?
- Hoe vertaal je dat in een concrete onderzoeksvraag?
- Om wat voor type vraag gaat het?
- Wie of wat heb je nodig om deze vraag te beantwoorden?
- Wanneer is een vraag werkbaar volgens experts en deelnemers?

Het is dus belangrijk om het probleem helder en duidelijk te formuleren. Begin bij het formuleren van de hoofdvraag en werk deze vervolgens uit in de onderzoeksvragen die je tijdens de hackathon wilt behandelen. Bedenk de vragen niet alleen, maar

maak ook vooral gebruik van de inbreng, expertise en inzichten van de deelnemers. Deze mensen zijn degenen die met de vragen aan de slag gaan en zij kunnen goed aangeven of bepaalde vragen werkbaar zijn. Bovendien helpt een perspectief van buitenaf om tot de kern van het probleem en daarmee tot de juiste vraagstelling te komen.

Tot slot is het goed om te beseffen dat het stoeien met de onderzoeksvragen een doorlopend proces is. Uit voorgaande hackathons blijkt dat het langer met vragen bezig te blijven, deze in meerdere rondes voor te leggen en verder scherp te stellen de beste resultaten oplevert.

2.2 Stakeholders

Een hackathon is een relatief nieuwe en experimentele werkvorm die vragen oproept. Daarom is het van groot belang om tijdig de relevante stakeholders te informeren over het onderwerp, werkvorm en doel, zodat er voldoende draagvlak en eigenaarschap is (mede in verband met de inzet van capaciteit en eventuele kosten) voor de verdere organisatie. De essentiële stakeholders die voorafgaand aan iedere hackathon benaderd moeten worden zijn in ieder geval:

- Openbaar Ministerie
- Gegevensautoriteit / privacyfunctionaris
- Team-, districts-, eenheids- of programmaleiding

De overige stakeholders verschillen per hackathon, maar er is wel een vaste kern van betrokkenen:

- Afdeling communicatie
- Politieacademie
- Cybervrijwilligers
- OSINT-specialisten alle eenheden
- (Bijzondere) Opsporingsdiensten, zoals de belastingdienst (FIOD) en KMAR
- Vaste publieke partners, zoals TNO en Hogeschool Leiden
- Vaste private partners, zoals KPN security

2.3 Kernteam

In de voorbereiding van een hackathon lopen twee processen parallel; de organisatie van de hackathon als event en de mobilisatie van de deskundigheid ten aanzien van het probleem. Vaak begin je de voorbereiding met één kernteam waar deze zaken samenkomen. Naarmate de hackathon dichterbij komt, kan het praktisch zijn om verder te gaan met twee teams: één team dat zich bezig houdt met het organiseren en faciliteren van de hackathon en één team met experts die zich bezig houden met de inhoudelijke voorbereiding van de hackathon.

De ervaring leert dat kernteamleden die vanuit de inhoud betrokken worden bij de hackathon niet altijd direct enthousiast zijn. Het is immers een nieuwe werkvorm, men heeft mogelijk twijfels over de effectiviteit, over het delen van informatie en of men er wel tijd voor heeft. Daarnaast kan het organiseren van de praktische randvoorwaarden als een drempel worden ervaren.

Omdat de kernteamleden een belangrijke rol spelen in zowel de voorbereiding als uitvoering van de hackathon is het cruciaal dat ze tijdig betrokken worden, mee kunnen denken en inspraak hebben op het proces.

Het organisatieteam (bijvoorbeeld vanuit BlueM) houdt zich bezig met praktische zaken als:

- Uitnodigen deelnemers
- Communicatie
- Regelen locatie
- Organiseren catering
- Opzetten digitale infrastructuur
- Opslag van data
- Dagprogramma
- Animatie programma

Daarnaast heeft dit team een adviserende rol voor de initiatiefnemer.

Het deskundigenteam bestaat uit inhoudelijk experts die, bij voorkeur, tevens optreden als teamleiders bij de hackathon. Het deskundigenteam houdt zich bezig met:

- Aanscherpen van de onderzoeksvraag en uitwerken naar deelvragen
- Afstemmen van de onderzoeksvragen met enkele deelnemers (bijvoorbeeld OSINT-specialisten)
- Samenstellen van onderzoek dossiers ten behoeve van de hackathon (indien van toepassing)
- Opstellen documentatie met informatie voor de deelnemers over van het onderwerp
- Opmaken WPG-besluit (indien van toepassing)
- Opstellen geheimhoudingsverklaring
- Instellen backoffice tijdens de hackathon
- Juridische kaders en toepassing bevoegdheden

2.4 Kick-off meeting

De kick-off meeting geldt als het begin van de samenwerking. De organisatie leert elkaar kennen en bespreekt het doel en de onderzoekvragen. Hiermee start een zichzelf herhalend proces waarin de focus van de hackathon steeds scherper gesteld wordt.

Tijdens deze meeting kan ook alvast een streefdatum voor de hackathon worden gesteld. Door dit collectief te doen, vergroot je het commitment en het eigenaarschap binnen het team en vermijd je het risico dat je de datum eindeloos blijft verplaatsen.

Ervaring leert dat er enige tijd nodig is om de organisatie op orde te krijgen, zeker wanneer deelname geheel op vrijwillige basis plaatsvindt. Grofweg kan de volgende stelregel aangehouden worden:

- Zes weken voor het op orde krijgen van de inrichting. Deze fase wordt afgesloten als de uitnodigingen worden verstuurd
- Zes weken voor de aanmeldingen en het verfijnen van de onderzoeksvragen

Daarmee komt de gemiddelde voorbereidingsduur op ongeveer drie maanden. Bespreek bij deze eerste bijeenkomst ook wie de essentiële en gewenste stakeholders zijn, welke weerstand te verwachten is en hoe je hiermee om wilt gaan.

CALL VOOR DEELNAME

OSINT VUURWERK HACKATHON

Maandag 26 oktober 2020
KIVI Prinsessengracht 23 Den Haag
Tijdstip 09.00 - 21.00uur

Wat

De 'best of the best' onder de OSINT professionals van politie en onze publiek-private partners gaan online speuren naar de handel in illegaal vuurwerk

Waarom

Omdat we geloven dat we nog veel meer kunnen met digitale open bronnen & omdat we geloven in de toegevoegde waarde van publiek-private samenwerking

Werkwijze

Jullie gaan in kleine gemengde teams aan de slag met concrete zoekopdrachten. BlueM zorgt ervoor dat jullie een topdag hebben waarin het je aan niets zal ontbreken. Ons motto is: "work hard, play hard"

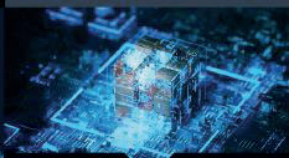

Aanmelden

Ben je steengoed in het speuren in digitale open bronnen en vind je dat je er absoluut bij moet zijn? Stuur je CV en motivatie naar bluem.amsterdam@politie.nl

Bekende vuurwerkaanbieders

Uit eerder onderzoek is bekend dat bepaalde personen zich in het verleden hebben beziggehouden met de handel in illegaal vuurwerk. Van een groot aantal personen zijn (gedeeltelijke) gegevens bekend. Hiervan zijn lijsten opgesteld die tijdens de hackathon ter beschikking worden gesteld. Het betreffen voornamelijk email-adressen, telefoonnummers en gebruikersnamen die zijn gebruikt op verschillende fora en sociale media-accounts. Het is echter onbekend of en in hoeverre deze personen op dit moment actief zijn in de handel in illegaal vuurwerk.

Onderzoeksvragen

- In hoeverre en op welke platforms of sociale media-accounts houden eerder betrokken personen zich actueel bezig met het aanbieden van vuurwerk categorie F4?
- Is het mogelijk om aan de hand van de bekende gebruikersnamen of email-adressen te achterhalen of personen op deze lijst zich actueel bezig houden met het aanbieden van vuurwerk categorie F4?
- Is het mogelijk om aan de hand van de bekende telefoonnummers te achterhalen of personen op deze lijst zich actueel bezig houden met het aanbieden van vuurwerk categorie F4?

2.5 Overlegstructuur

Tijdens de kick-off worden afspraken gemaakt over de overlegstructuur. Denk bij het inrichten van de overlegstructuur aan de volgende elementen:

- Frequentie
- Vorm (online/fysiek)
- Deelnemers (wel of niet splitsing in een organisatieteam en een deskundigenteam)
- Aanwezigheid (gewenst maar vrijwillig)
- Spreek af wie de voorzitter is, wie notuleert en wie de agenda opstelt

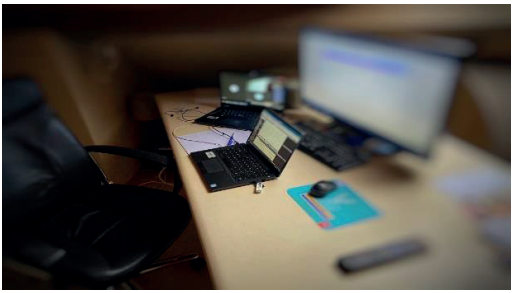

3. Inrichtingsfase

3.1 Voortgangsoverleg

Na de opstartfase komen we in de inrichtingsfase. Het periodieke voortgangsoverleg, zoals beschreven in § 2.5, is in deze fase van groot belang. In het kernteam zitten in ieder geval:

- de probleemeigenaar c.q. initiatiefnemer
- de organisator c.q. facilitator (bijv. BlueM)
- de beoogd teamleiders, materiedeskundigen

Bij voorkeur is de probleemeigenaar voorzitter van dit overleg. De voorzitter draagt zorg voor het opstellen van de agenda en de verslaglegging. De facilitator adviseert de probleemeigenaar en kan deze indien nodig vervangen als voorzitter.

Als initiatiefnemer ben je eindverantwoordelijk maar geen dictator. Betrek je kernteam en maak er een gezamenlijke inspanning van. Dit doe je door de taken en verantwoordelijkheden vanaf het begin te delen. De beoogde teamleiders zijn van groot belang voor het succes van de uitvoering. Zorg ervoor dat zij van het begin af aan betrokken zijn, invloed hebben op de vraagstelling, het dagprogramma van de hackathon en de besluitvorming. Hiermee wordt het eigenaarschap en de betrokkenheid vergroot.

In het overleg worden de voortgang en knelpunten besproken. Er worden concrete afspraken gemaakt over ‘wie doet wat en wanneer’. Spijkers met koppen slaan dus. Daarnaast zorgt het overleg ook voor binding en betrokkenheid bij de teamleden. De chemie die hier gaandeweg ontstaat is belangrijk om straks met elkaar een succesvolle hackathon te draaien. Het overleg geldt als hartslag van de voorbereiding. Naarmate de datum

van de hackathon nadert, gaat deze hartslag omhoog en moeten er steeds meer zaken geregeld worden. De druk neemt toe. Houd daar dus rekening mee in het kader van de voorbereidingstijd. Voor snelle onderlinge communicatie en afstemming is het daarom aan te raden om ook een chatgroep aan te maken.

Praktijkvoorbeeld

In de voorbereiding van de vuurwerk hackathon werden we geconfronteerd met strengere Corona maatregelen. Hierdoor kon de hackathon in fysieke vorm niet doorgaan. Dit was vier weken voor het event. We moesten toen snel een besluit nemen; annuleren of schakelen naar een online variant.

Dit laatste was een monsterklus, deed een groot beroep op ieders flexibiliteit en inzet en wat niet hielp was dat geen van ons ervaring had met het organiseren van een online hackathon.
We zijn er uiteindelijk toch goed in geslaagd. Dat kon alleen maar omdat we elkaar inmiddels goed kenden, er onderling vertrouwen was, we snel konden schakelen en iedereen bereid was een stapje extra te zetten.

Tot slot een aantal punten die belangrijk zijn om te bespreken in het voortgangsoverleg:

- Algehele voortgang
- Planning en knelpunten
- Eventuele aanscherping hoofdvraag (nogmaals: hoe concreter, hoe beter!)
- Uitwerking in deelvragen
- Tussenstand aanmeldingen
- Welke ondersteuning is nodig tijdens de dag?
- Ruimte voor vragen/ opmerkingen

3.2 Organisatievormen

Na het besluit om een hackathon te organiseren, is het belangrijk om snel te kiezen voor een geschikte organisatievorm. Hackathons kunnen logistiek op drie verschillende manieren plaatsvinden: fysiek op locatie, volledig online of een hybride variant waarbij een deel van de deelnemers fysiek samenkomt en anderen digitaal aansluiten.

Op basis van de tot dusver georganiseerde hackathons kan worden gezegd dat een hackathon op locatie in de meeste gevallen de voorkeur heeft; deze blijken het meest effectief en hebben ook de meeste waarde voor de deelnemers zelf vanwege de nieuwe contacten die zij opdoen.
De corona-maatregelen hebben geleerd dat, indien een hackathon op locatie niet mogelijk is, een online hackathon een efficiënt alternatief kan zijn.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste voor- en nadelen van de fysieke en online hackathon op een rijtje gezet:

	Fysiek	Online
Voordelen	• Meer interactie tussen deelnemers • Meer directe communicatie • Meer mogelijkheden voor animatie-programma • Meer kans om te netwerken • Meer energie in de groep	• Goedkoper • Geen locatie en catering nodig • Schaalbaar en flexibel. Het aantal deelnemers kan gemakkelijk uitgebreid worden. • Via de chathistorie (aanwezig in de meeste teams-applicaties) bouw je automatisch een logboek op
Nadelen	• Goed bereikbare en centrale locatie nodig • Voldoende ruimtes nodig • Goede digitale infrastructuur / internetverbinding nodig • Vraagt reistijd	• Minder spontaan en sociaal contact • Minder gelegenheid tot netwerken • Samenwerken is lastiger • Minder overzicht in (elkaars) resultaten en voortgang • Vermoeiender

3.3 Kosten

Om te beginnen met het belangrijkste uitgangspunt: een hackathon hoeft niet veel te kosten. Het benodigde budget voor de organisatie van een hackathon hangt vooral af van:

- De gekozen organisatievorm; online is goedkoper dan fysiek
- Het aantal deelnemers; bij een fysieke hackathon zijn de kosten recht evenredig met het aantal deelnemers

De locatie is voor veel evenementen een belangrijke kostenpost, maar in de meeste gevallen geldt dit niet voor de hackathons. Vanwege het maatschappelijk belang zijn veel netwerkpartners bereid hun faciliteiten om niet ter beschikking te stellen. Zo werden de Coldcase en FASTNL hackathon georganiseerd op kazernes van defensie waarvoor geen huur in rekening wordt gebracht. Hetzelfde gold voor de vuurwerk hackathon die we voornemens waren te organiseren in het KIVI-gebouw[2] te Den Haag. Er is dan alleen sprake van verplichte winkelnering. De Politieacademie en HUB50[3] zijn ook potentieel geschikte locaties.

Het budget voor een hackathon wordt daarmee voor het grootste deel bepaald door de cateringkosten. Het is belangrijk dat er de gehele dag goed eten en drinken is; denk in ieder geval aan lunch, diner, koffie/thee/fris, snacks en borrel. Als indicatie kan je hiervoor €35 per persoon hanteren. Voor een grote hackathon met 100 deelnemers komt dat neer op €3500. Voor het animatieprogramma en andere operationele kosten is € 500 een redelijke inschatting. De geschatte totale kosten voor een fysieke hackathon met 100 deelnemers komen daarmee op €4000.

[2] Koninklijk Instituut Van Ingenieurs, netwerkpartner van BlueM
[3] Politiegebouw aan de Van Deventerlaan 50 te Utrecht

3.4 Planning

In de opstartfase is er een streefdatum voor de hackathon vastgesteld. Deze kan in principe nog gewijzigd worden totdat de uitnodiging de deur uit gaat. Bij een online hackathon is het logischerwijs makkelijker om de datum te verzetten dan bij een fysieke hackathon waarbij je ruim van tevoren de locatie moet vastleggen, catering moet regelen, etc.

De keuze voor een datum is spannend, omdat er in deze fase van de voorbereiding nog veel onzekerheden zijn. Maar de ervaring leert ook dat er energie vrijkomt op het moment dat de datum staat. Het geeft urgentie, schept duidelijkheid en je hebt iets om naartoe te werken. De ontstane druk zorgt voor een stroomversnelling in het resterende deel van de voorbereiding. Wij adviseren om minimaal twee maanden van te voren de datum definitief vast te stellen. Het kernteam staat nu voor de volgende opgave:

- Inventariseer benodigde acties. Probeer hoofd- en bijzaken gescheiden te houden. Details kunnen wel wachten.
- Bedenk hoeveel tijd je nodig hebt om deze acties uit te voeren en beleg ze bij iemand van het kernteam.
- Verstuur de uitnodigingen en maak iemand verantwoordelijk voor het proces van aanmelding. Zorg dat je snel reageert op aanmeldingen en houd hiervan een goede administratie bij.
- Houd de week voor de hackathon je agenda zo vrij mogelijk. Er moet altijd meer geregeld worden dan je verwacht.

3.5 Oproep tot deelname

Als de datum en locatie zijn vastgesteld kan de oproep tot deelname verspreid worden. Ontwerp hiervoor een aansprekende flyer, zie pagina's 14, 22, 42, 52 en 60 in deze handreiking. Door de voorgaande hackathons heeft BlueM een groot aantal warme contacten opgebouwd met trouwe hackathon deelnemers. Denk hierbij aan de cybervrijwilligers, KPN CISO RED team, studenten van Hogeschool Leiden (forensische ICT), KMAR en TNO. Het is waardevol om je eigen netwerk te benaderen.

Tegelijkertijd is het belangrijk om te selecteren aan de poort. Niet iedereen kan meedoen. Een hackathon is geen congres waar je achterover kan leunen en luisteren. Er moet hard gewerkt worden. Er is geen ruimte voor toehoorders. Bovendien moet iedereen iets te bieden hebben, iets meebrengen aan kennis, kunde, inzicht, ervaring of creativiteit. De vraag is leidend voor de samenstelling van de groep deelnemers. Ter illustratie, als het een OSINT-hackathon betreft willen we alleen de OSINT-experts van politie en publiek-private partners. De oproep voor de hackathon mag dan ook ambitie uitstralen, leg de lat hoog en beschrijf heel concreet welke expertise je zoekt.

Tot slot, wees je bewust van wie je binnenhaalt. De hackathon gaat waarschijnlijk om een veiligheidsprobleem, waarbij mogelijk informatie gedeeld wordt die in meer of mindere mate vertrouwelijk is. Daarnaast zijn er vaak mensen aanwezig die vanwege hun werk of privacy behoefte niet willen dat hun naam overal bekend wordt.

Het is praktisch om de oproep te laten versturen door BlueM (indien betrokken; blue-movement@politie.nl) en daar ook de aanmeldingen te laten binnenkomen. Uiteraard kan dit ook prima in eigen beheer. Leg de regie in ieder geval bij één

persoon. Daarnaast kan de oproep gedeeld worden op de website en LinkedIn-pagina (van BlueM). Zodra het maximum aantal deelnemers bereikt is, kan dit worden gedeeld via eerder genoemde kanalen.

3.6 Deelnemers, rollen en taakverdeling

Er is een aantal belangrijke rollen te onderscheiden bij de organisatie van een hackathon. Deze zijn eerder in dit handboek al naar voren gekomen en worden hier verder uitgewerkt. De rollen zijn niet in beton gegoten en er is sprake van enige overlap. Iedere hackathon vraagt om maatwerk. Zeker in de opstart- en inrichtingsfase is het belangrijk om stil te staan bij de verschillende rollen en verantwoordelijkheden die daarbij horen.

Initiator
De initiator is ook de inhoudelijk probleemeigenaar. Deze rol is bij veiligheidsvraagstukken meestal niet heel duidelijk bij één persoon of organisatie te beleggen. Het is in ieder geval iemand die belang heeft bij de opbrengst van de hackathon en hier ook na afloop mee aan de slag gaat. In de praktijk is dit vaak een team- of projectleider.

Praktijkvoorbeeld

Bij de hackathon waar we via open bronnen op zoek gingen naar voortvluchtigen was de teamleider van FAST (Fugitive Active Search Team) van de landelijke eenheid de initiator. Zijn team is verantwoordelijk voor de opsporing van personen met een onherroepelijke veroordeling en een openstaande celstraf van ten minste 300 dagen. Bij de Vuurwerk hackathon was de thematrekker van de landelijke eenheid (Dienst Landelijke Informatie Organisatie, Informatieknooppunt Dienst Infra, team milieu) de initiator.

Verder is de initiator verantwoordelijk voor:

- Opzetten en voorzitten kernteam
- Opstellen van de onderzoeksvragen
- Betrekken van andere inhoudelijk experts vanuit de politieorganisatie
- Betrekken van de afdeling communicatie
- Betrekken van de privacyfunctionaris
- Het werven van teamleiders
- Betrekken en informeren van belangrijke externe partners, denk aan OM en gemeenten
- Opstellen geheimhoudingsverklaringen
- Opstellen WPG besluit
- Regelen van budget (denk aan huur locatie, catering, etc.)
- Tussentijdse terugkoppelingen/updates

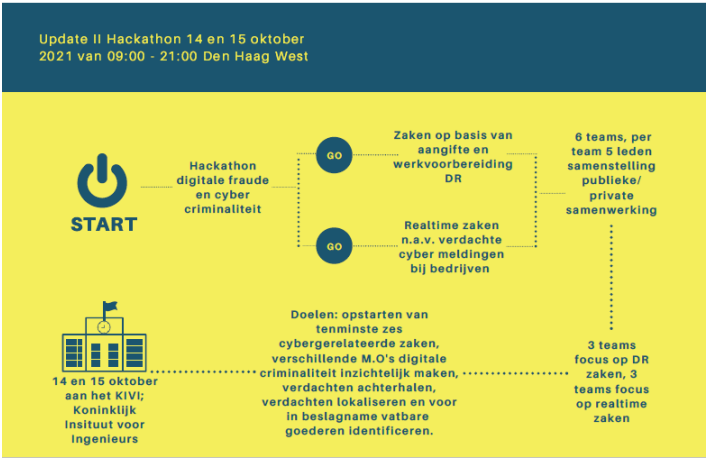

Facilitator

In de afgelopen twee jaar heeft BlueM zich ontwikkeld tot facilitator van hackathons. Een collega uit de eenheid Amsterdam vormde samen met een collega van de staf korpsleiding en een onderzoeker van de Politieacademie het motorblok. Het gezamenlijke netwerk van dit drietal vervult een belangrijke rol in de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de hackathon.

Belangrijke taken van de facilitator zijn:

- Adviseren van de initiator
- Enthousiasmeren
- Bijsturen waar nodig
- Uitnodigingen versturen en aanmeldingen verwerken
- Onderhoud contact met deelnemers
- Regelen locatie
- Organisatie van catering
- Organisatie van het animatieprogramma[4]
- Uitvoering van de evaluatie
- (Mede) financiering

Teamleider

De teamleider vervult een cruciale rol bij zowel de voorbereiding als de uitvoering van de hackathon en vormt de schakel tussen de teamleden (lees: deelnemers hackathon) en het probleem. Bij voorkeur is de teamleider zelf ook (mede)probleemeigenaar.

Deze rol vraagt de nodige sociale lenigheid omdat de teamleden veelal weinig tot geen inhoudelijke expertise hebben met betrekking tot het ingebrachte veiligheidsvraagstuk, maar juist expert zijn op hun eigen vakgebied (bijvoorbeeld open bronnen onderzoek). Daarbij komt dat waarschijnlijk een aanzienlijk deel van de teamleden niet bij de politie werkt en er sprake is van een gelegenheidsteam voor één dag. De deelnemers kennen elkaar meestal niet. Het is de uitdaging voor de teamleider om met het team in een positieve flow te komen waarbij iedere deelnemer de kans krijgt om zijn of haar unieke meerwaarde in te zetten.

[4] Het motto van de hackathons is '*work hard play hard*'. BlueM zorgt altijd voor voldoende ontspanningsmogelijkheden. Denk bijvoorbeeld aan een pingpong tafel, een gaming room of een shiatsu masseur.

Gelet op deze cruciale rol tijdens de hackathon is het van groot belang om de beoogd teamleiders in een vroeg stadium te betrekken bij de voorbereiding zodat ze zich mede verantwoordelijk gaan voelen en onderdeel worden van het kernteam. De teamleiders denken mee over de vraagstelling, of brengen zelf een onderzoeksvraag in. Verder geven ze gevraagd en ongevraagd advies bij het voortgangsoverleg. Naast inhoudelijke kennis zijn sociale vaardigheden van groot belang in het profiel van een teamleider. Een teamleider is zowel inhoudelijk deskundige, procesbewaker en coach.

De teamleider is dus de spelverdeler binnen de teams. Hij of zij:

- is de inhoudelijk expert en eerste aanspreekpunt voor de teamleden
- bepaalt welke richting de moeite is om verder uit te lopen
- geeft aan wanneer te stoppen
- weet wat waardevol is voor de opsporing en wat er al bekend is
- kan extra informatie opzoeken en delen vanuit politie
- kan inschatten wat tactisch handig is (bijvoorbeeld stoppen)
- maar moet ook in de gaten houden wanneer een juridische grens bereikt wordt en er afgestemd moet worden met een officier

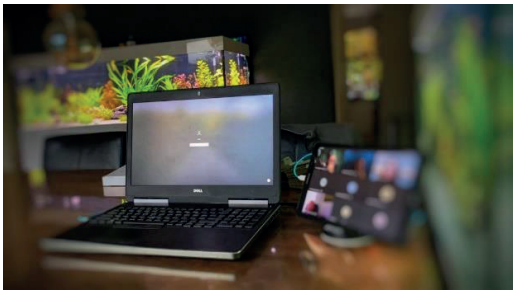

Praktijkvoorbeeld

Bij de Vriend-in-Noodfraude Hackathon (VINfraude) was de projectleider uit de eenheid Oost-NL probleemeigenaar. De teamleiders kwamen uit het hele land, zo waren er twee van hen werkzaam in het cybercrimeteam Oost-NL, er was een junior IT-coach uit Oost-NL, een OSINT specialist van het CCT Noord-Holland, een OSINT specialist van het CCT Den Haag en een rechercheur van de DR West, eenheid Amsterdam. Door intensieve samenwerking en afstemming in de voorbereiding werkten de teamleiders tijdens de hackathon als een goed geoliede machine.

Deelnemers en teams

De deelnemers vormen het kloppende hart van de hackathon. Een deelnemer is:

- op de dag zelf aanwezig, maar in de meeste gevallen niet betrokken bij de voorbereiding
- expert op een vakgebied dat kan bijdragen aan een (deel)oplossing voor het probleem
- een politie-collega of opsporingsambtenaar, publiek-private partner, student of burger

Een van de uitgangspunten van de hackathons is dat er sprake is van een multidisciplinaire benadering waarbij politiemensen uit verschillende eenheden samenwerken met publiek-private partijen en studenten. De verhouding tussen politie en niet–politie deelnemers is idealiter 50 / 50.

De teamindeling wordt vooraf gemaakt door de organisatie, waarbij het belangrijk is dat de teams niet te groot zijn. Indicatief bestaat een team uit vijf tot zeven deelnemers en één teamleider. Bij de vorige hackathons is bewust gekozen voor divers samengestelde teams met een mix van politiemensen en

publiek-private partners. Uiteraard kan er met specifieke wensen rekening gehouden worden, ook nog op de dag zelf. Ga daar flexibel mee om.

Backoffice
Afhankelijk van de hackathon kan er gekozen worden om een backoffice in te richten. Deze backoffice kan bijvoorbeeld bestaan uit:

- Juridische ondersteuning
- Technische ondersteuning
- Testfaciliteit om een tijdens de hackathon ontwikkeld prototype te testen
- OSINT experts
- Inhoudsdeskundigen

De inrichting van een backoffice is sterk afhankelijk van de scope van de hackathon. De mensen in de backoffice worden primair ingezet tijdens de hackathon zelf maar het is wel verstandig ze kort voor de hackathon te betrekken bij de voorbereiding en ze goed te informeren.

Praktijkvoorbeeld

De eerste hackathon ging over coldcases waarbij OSINT werd ingezet als onderzoeksmethode. Tijdens de dag waren er twee OSINT superspecialisten aanwezig die fungeerden als experts / helpdesk. Een van hen is werkzaam binnen de politie en geldt als autoriteit op haar vakgebied. De andere expert was op dat moment werkzaam bij Bellingcat. Zij liepen duidelijk herkenbaar rond, waren gemakkelijk aanspreekbaar en namen deel aan de stand-ups. De politie collega gaf in de middag een goed bezochte workshop over Facebook Graph.

3.7 Aanscherpen deelvragen

Het formuleren van een goede concrete onderzoeksvraag is een cruciaal startpunt voor iedere hackathon, vandaar dat we dit in de inrichtingsfase weer aan de orde laten komen. Vaak wordt de hoofdvraag gesplitst in verschillende deelvragen. Deze vragen worden gedurende de voorbereiding steeds verder aangescherpt. Laat ze daarom regelmatig terugkeren in het voortgangsoverleg en bespreek ze met de teamleiders en de rest van het kernteam. Het is van groot belang dat de onderzoeksvragen door iedereen gedragen worden. Formuleer ze zo concreet mogelijk en wees niet zuinig. Beter teveel vragen dan te weinig.

Tot slot hebben wij ondervonden hoe belangrijk het is om de vragen vooraf voor te leggen aan enkele deelnemers. De deelnemers hebben immers weinig voorkennis en context over het probleem, maar brengen hun eigen expertise en gereedschapskist mee. De inhoudelijke expertise van de deelnemers en de onderzoeksvragen moeten goed op elkaar afgestemd worden. Belangrijke vragen aan de deelnemers zijn:

- Zijn de vragen duidelijk en kan je er op deze manier mee aan de slag?
- Wat kan anders en wat mis je nog?

Ondanks een gedegen voorbereiding zullen de teamleden tijdens de hackathon nog veel verhelderingsvragen stellen aan de teamleider. Dat kan komen omdat de vragen toch nog onvoldoende concreet zijn, maar ook omdat de teamleden daarop geselecteerd zijn. Het zijn allemaal professionals op hun eigen vakgebied, ze weten waar ze het over hebben en zijn intrinsiek gemotiveerd om deel te nemen aan de hackathon. Een positief kritische houding hoort daarbij. De teamleider hoeft niet op elke vraag direct een antwoord te weten, maar moet wel raad weten met deze dynamiek.

3.8 Juridisch kader

De hackathon is een relatief nieuwe en innovatieve samenwerkingsvorm. De opzet is multidisciplinair waarbij het deelnemersveld bestaat uit politie medewerkers, publiek-private partners, studenten en burgers. Er wordt gewerkt aan echte veiligheidsvraagstukken en/of opsporingsonderzoeken. Dit betekent dat er zorgvuldig gekeken moet worden naar de juridische grondslag. Vanwege het innovatieve karakter van de hackathon gaven bij de eerdere hackathons de bestaande juridische kaders meestal niet direct voldoende houvast. Door het Openbaar Ministerie (OM) werd, in deze experimentele fase, ruimte gegeven om grenzen op te zoeken. De ervaring leert dat het belangrijk is om vanaf het begin goed af te stemmen met het OM en de Gegevensautoriteit. Deze wordt in de eenheden vertegenwoordigd door een privacyfunctionaris (die is ondergebracht bij het team juridische zaken van de eenheidsstaf). Het OM gaat als leider van het onderzoek over welke opsporingsinformatie eventueel gedeeld kan worden tijdens de hackathon. De privacyfunctionaris heeft een adviserende rol bij het delen van politie informatie (Wpg) en kan Wpg besluiten opmaken in naam van de politiechef.

Geheimhoudingsverklaring
Er is een standaard geheimhoudingsverklaring voor de omgang met politie-informatie. Deze is door de privacyfunctionaris geschikt bevonden voor gebruik tijdens de hackathons. In principe moeten alle deelnemers deze verklaring vooraf ondertekenen. Zie § 7.1 voor deze geheimhoudingsverklaring.

Wet politiegegevens
De Wet politiegegevens (Wpg)[5] beschrijft hoe je als politieambtenaar omgaat met persoonsgegevens die je

[5] De Wpg is van toepassing op tot de persoon te herleiden gegevens zoals naam, adres of een afbeelding

dagelijks verzamelt, verstrekt en verwerkt in het kader van je politietaak. Indien er tijdens de hackathon persoonsgegevens verstrekt worden, moet dit juridisch geregeld worden via een Wpg besluit. De beslisboom verstrekkingen in § 7.2 is daarvoor een goed hulpmiddel. In § 7.3 is het artikel 19 Wpg-besluit opgenomen (incidentele verstrekking) dat gebruikt is bij de Coldcase Hackathon in 2019.

We hacken niet

De naam doet wellicht anders vermoeden en leidt wel eens tot misverstanden, maar uiteraard houden we ons aan de wet tijdens de hackathons. Er wordt dus niet gehackt (artikel 138ab Wetboek van Strafrecht). Daarnaast kan er bij OSINT-onderzoek sprake zijn van stelselmatig inwinnen van informatie (artikel 126j Wetboek van Strafvordering). Wees daar alert op. Bijzondere opsporingsmethoden (Wet BOB) mogen alleen ingezet worden indien vooraf toestemming is gegeven door een officier van justitie. Nodig deze ook altijd uit bij de hackathon. Ervaring leert dat het OM graag (vroegtijdig) betrokken wordt. Het vergroot ook de mogelijkheden op de dag zelf wanneer er toestemming van een officier nodig is.

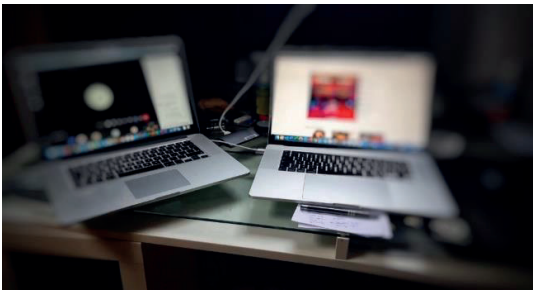

WHATSAPP FRAUDE HACKATHON

WANTED: CYBER EXPERTS

Het delict WhatsApp-fraude is verzevenvoudigd, het handelingsperspectief voor slachtoffers niet.

Publiek-private partners, cyberspecials en rechercheurs onderzoeken in multidisciplinaire teams welke mogelijkheden er zijn om deze vorm van criminaliteit tegen te gaan en verdachten te identificeren.

Wil jij iets doen tegen WhatsApp-fraude?
Meld je aan bij:

11 DECEMBER / 10.00 - 18.00
ONLINE VIA MS TEAMS

OM TNO Publiek Private Partners BLUE m POLITIE Politieacademie

Barrières

Vriend-in-Noodfraude is een hardnekkig fenomeen met een grote (financiële) impact. In 2020 was het gemiddelde schadebedrag ongeveer €2300 en werd in een half jaar tijd 12 miljoen euro buitgemaakt. Het doel van de deze hackathon was om methoden te ontwikkelen waarmee de werkwijze van fraudeurs kan worden verstoord of waarmee fraudeurs kunnen worden opgespoord. Bij deze vorm van fraude zijn bovendien verschillende partijen ongewild betrokken, zoals banken, telecombedrijven en WhatsApp. Een van de specifieke onderzoeksrichtingen was om ideeën te genereren over de best denkbare barrières, de mogelijke rollen van verschillende actoren en de wijze waarop betrokkenen kunnen samenwerken om het fraudeurs lastiger te maken.

Onderzoeksvragen

- Waar in het proces zijn er mogelijkheden tot barrières om het delict te frustreren of te verijdelen?
- Hoe ziet deze barrière eruit?
- Wat is er nodig om deze barrière op te werpen (technisch, juridisch, sociaal)?
- Welke actor(en) kan of kunnen deze barrière op werpen?

4. Uitvoering

4.1 Programma en zoekvragen versturen

Tijdens de voorbereiding is het kernteam al enkele maanden intensief bezig met de organisatie van de hackathon. Waarschijnlijk leeft de hackathon bij de deelnemers nog een stuk minder. Om deze bij iedereen weer goed onder de aandacht te krijgen, is het verstandig om ongeveer één week voorafgaand aan de hackathon het programma en de zoekvragen onder de deelnemers te verspreiden. Niet enkel wordt het enthousiasme van de deelnemers hierdoor vergroot, ook krijgen ze een helder beeld van hoe de dag eruit zal zien, wat de tijdlijn is en welke vragen zij zullen onderzoeken. Ervaring leert dat een enkele enthousiasteling in de week voorafgaand aan de hackathon al op onderzoek uitgaat.

De teamleiders kunnen eventueel al voor de hackathon een online kennismakingssessie met de teamleden inplannen. Dit biedt twee voordelen. Ten eerste wordt het teamgevoel gestimuleerd en het commitment vergroot. Daarnaast geeft het de teamleiders de mogelijkheid om te inventariseren welke expertise in het team aanwezig is. Als de hackathon uit meerdere onderzoeksrichtingen bestaat kan hier ook een voorsortering plaatsvinden doordat de teamleden kunnen aangeven welke voorkeur zij hebben. Dit vereenvoudigt het formeren van subteams op de dag zelf.

4.2 Ruimtes en gespreksgroepen

In hoofdstuk drie zijn de verschillende rollen aan bod gekomen. Gedurende een fysieke hackathon groeperen de deelnemers met dezelfde rol zich in afzonderlijke ruimtes, bij een online hackathon wordt gebruik gemaakt van verschillende online

communicatiekanalen. In deze paragraaf beschrijven we op hoofdlijnen een structuur die bij eerdere hackathons goed bleek te werken.

Hoofdbureau (HB)
Hier bevinden zich de initiator en de facilitator van de hackathon. Bij een online hackathon fungeert het hoofdbureau tevens als plenaire kanaal (een digitale aula) voor die momenten in het programma waarbij iedereen samenkomt.

Backoffice
Hier bevindt zich de technische en juridische ondersteuning. De backoffice geldt als een hulplijn voor de teams wanneer zij behoefte hebben aan specifieke kennis of kunde. Bij een online hackathon hebben enkel de teamleiders toegang tot dit kanaal, hiermee wordt gegarandeerd dat vragen vanuit de teams via de teamleider lopen. Dit helpt de teamleider met het hebben en houden van overzicht.

Teams
De verschillende teams zijn samengesteld uit mensen die afhankelijk van het soort hackathon qua kennis homogene (OSINT-hackathon) of heterogene (design-hackathon) groepen vormen. In beide gevallen staan zij onder aanvoering van een teamleider die tevens inhoudelijk expert is. Bij een online hackathon hebben alleen de teamleiders en teamleden toegang tot de kanalen van de individuele teams. Dit voorkomt een stuif-in en maximaliseert focus.

Subteams
Bij de eerste hackathons zagen we dat er binnen teams vrijwel altijd subteams ontstaan, waarbij twee- of drietallen samen aan de slag gaan met een bepaalde zoekopdracht. In principe formeren de subteams zichzelf op basis van een gezamenlijke interesse in een of meerdere deelvragen. Indien nodig kan de teamleider het formeren van de subteams begeleiden.

Overigens zijn subteams geen vereiste. Als de teams ervoor kiezen gezamenlijk te werken is dit prima.

De (online) werkplek voor subteams hoeft niet vooraf te worden ingericht. Je kunt ervan uitgaan dat de subteams bestaan uit professionals die zichzelf kunnen organiseren. Bij een fysieke hackathon kunnen zij naast elkaar gaan zitten. Bij een online variant kunnen zij bijvoorbeeld een breakoutroom starten. Het idee erachter is dat de subteams op basis van hun onderzoeksvraag, expertise en behoefte het beste kunnen bepalen welk medium zij willen gebruiken.

4.3 Etherdiscipline

Bij een succesvolle hackathon is sprake van snelle en duidelijke communicatie. Het is cruciaal dat de onderlinge communicatie gestructureerd verloopt, zeker bij een online hackathon. Bij een fysieke hackathon loop je gemakkelijk even bij elkaar langs. Bij de online variant kom je als initiator mogelijk in de verleiding om in alle MS Teams groepen te stappen. Doe dit niet! Het bespaart je een hoop ellende. Het is de rol van de teamleiders om vragen door te spelen naar de initiator en/of backoffice wanneer er binnen het team geen oplossing gevonden kan worden.

Praktijkvoorbeeld

Tijdens de eerste online hackathon (illegaal vuurwerk) was de initiator toegevoegd aan alle MS teams kanalen. Dit wilde hij graag, om zodoende in verbinding te staan met alle teams en vragen te kunnen beantwoorden. In de praktijk werd hij compleet overspoeld met alle chatberichten, meldingen, etc. waardoor hij onmogelijk overzicht kon houden en aan het einde van de dag compleet gesloopt was.

Verder is het uiteraard belangrijk dat de samenstelling van de subteams bekend is bij de teamleider. Wanneer de teamleider dit overzicht tijdelijk niet heeft, bijvoorbeeld door wisselingen op de dag zelf, zal hij/zij dit moeten ophalen. Ook dit is een stuk eenvoudiger wanneer het een fysieke hackathon betreft. De ervaring met twee volledig online georganiseerde hackathons (illegaal vuurwerk en VINfraude) heeft ons geleerd dat het digitaal werken in teams mogelijk is, maar wel meer moeite en inzet vraagt. Zie § 3.2 voor de voor- en nadelen aan een online hackathon.

4.4 Checks

Tijdens de hackathon volg je een vooraf opgestelde programmering, waarschijnlijk is dit tijdspad strak ingericht om optimaal gebruik te maken van de beschikbare tijd en zo de output te maximaliseren. Op de dag zelf zullen er ongetwijfeld onvoorziene omstandigheden zijn. Om deze te minimaliseren is het verstandig om vooraf enkele checks uit te voeren. Doe dit minimaal drie dagen van tevoren, zodat je tijd en ruimte hebt om eventuele problemen op te lossen. Hoe dit er precies uitziet hangt af van de gekozen vorm.

Aan te raden is om in ieder geval de volgende elementen te testen:

- **De locatie:** staat alles klaar voor de hackathon? Denk hierbij aan de werkplekken, de techniek en andere facilitaire zaken die je tijdens de dag nodig hebt. Als je catering hebt geregeld is het verstandig om te valideren dat de gemaakte afspraken nagekomen worden.
- **De techniek:** vooral voor een online hackathon is de techniek van groot belang. Zijn de verschillende kanalen ingericht? Zijn de kanalen bereikbaar voor de deelnemers? Werken eventuele links naar websites/filmpjes die gebruikt worden? Werkt het geluid? Heb je de wachtwoorden voor de Wi-Fi? Kortom: Test en doorloop alle technische elementen zodat je gedurende de hackathon zelf geen problemen ervaart die voorkomen hadden kunnen worden.
- **De deelnemers:** in de dagen voor de hackathon druppelen er mogelijk afmeldingen binnen. Dit kan de balans binnen de teams verstoren. Indien je vreest dat dit de teamsamenstelling teveel verstoort kun je ervoor kiezen deze te wijzigen. Doe dit altijd in overleg met de teamleider! Onze ervaring leert overigens dat het aantal afmeldingen beperkt blijft.

4.5 Coördinatie en onderlinge afstemming

Hoe goed de voorbereiding ook is, tijdens de hackathon moet er veel geïmproviseerd worden. Bereid je daar mentaal op voor. Dingen lopen altijd anders dan verwacht, teamsamenstellingen veranderen, de ene onderzoeksvraag levert meer resultaat op dan de andere, de energie varieert van team tot team en fluctueert gedurende de dag. Speel daar op in; *go with the flow.*

Zorg dat de teamleiders contact houden met elkaar. Wacht niet met het stellen van een hulpvraag, maar doe dit direct. Dat kan tijdens de momenten dat de teams (hard) aan het werk zijn, maar zeker ook tijdens de momenten dat iedereen bij elkaar komt om resultaten te delen (de stand-ups; zie § 5.5 en § 5.6)

Praktijkvoorbeeld

Wat we bij de FASTNL hackathon zagen, is dat bij de beste teams een soort coördinator naar voren trad, die niet alleen taken verdeelde, maar ook inventariseerde wat er werd gevonden, zorgde voor overzicht en zorgde dat er werd doorgepakt op eerdere bevindingen. Hierdoor werd voorkomen dat dingen dubbel werden gedaan, mensen langs elkaar werkten, of dat er juist gaten vielen.

4.6 Verslaglegging en opslag

Voor de verslaglegging hebben we geëxperimenteerd met twee verschillende varianten. Tijdens de eerste twee fysieke hackathons werden de zoekresultaten direct gemaild naar de teamleiders. Denk bijvoorbeeld aan screenshots of korte rapportages en analyses.

Bij de twee online hackathons is gekozen voor een beveiligde opslag in een cloud-omgeving. Het voordeel is dat dit vooraf ingericht kan worden. Denk aan een logische mappenstructuur waarbij ieder team zijn eigen online verzamelbak heeft. Hierin kan ook algemene informatie zoals het dagprogramma gedeeld worden. Deze digitale infrastructuur scheelt een hoop mailverkeer. Op de dag zelf krijgen de deelnemers de inlog-gegevens van de teamleiders. Na afloop kunnen de teamleiders aan de slag met de opbrengst. Vaak is er in de dagen na de hackathon ook nog contact tussen deelnemers en teamleiders omdat een teamleider bijvoorbeeld nog wat toelichting wil op een bepaald zoekresultaat.

Een bijkomend voordeel van een online hackathon is dat je na afloop de chathistorie binnen het team kunt teruglezen. Dit is een soort natuurlijk logboek van een groot deel van de onderlinge communicatie waarin vragen gesteld werden, tips en tricks werden gedeeld, etc.

Beide manieren van verslaglegging werken. Een centrale cloudopslag geeft echter wel meer overzicht. Niet alleen voor de teamleiders en de initiator, maar ook voor de deelnemers onderling. Hierdoor is het makkelijker om inspanningen op elkaar af te stemmen en dubbel werk te voorkomen.

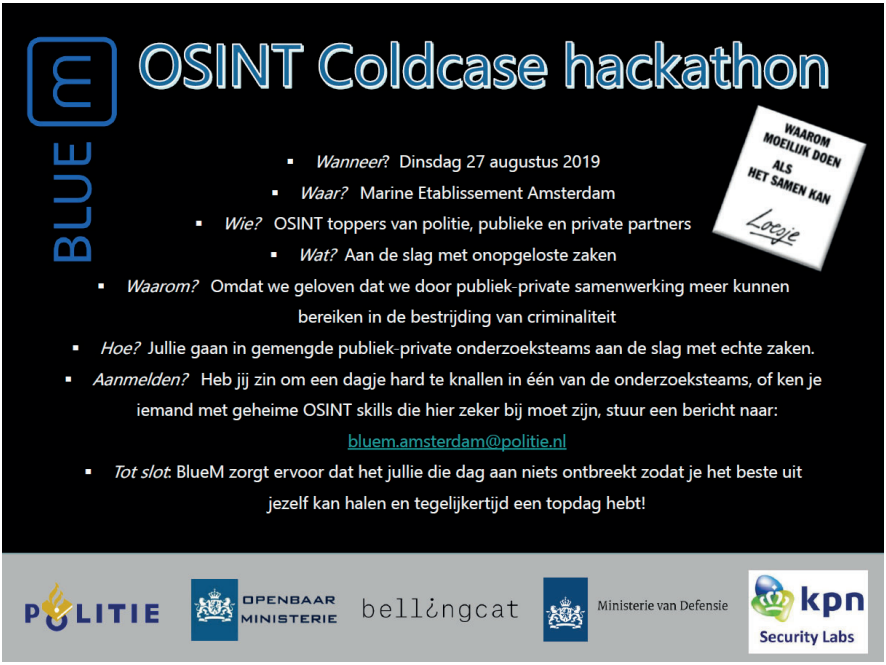
BLUE m
OSINT Coldcase hackathon
WAAROM MOEILIJK DOEN ALS HET SAMEN KAN
Loesje
Wanneer? Dinsdag 27 augustus 2019
Waar? Marine Etablissement Amsterdam
Wie? OSINT toppers van politie, publieke en private partners
Wat? Aan de slag met onopgeloste zaken
Waarom? Omdat we geloven dat we door publiek-private samenwerking meer kunnen bereiken in de bestrijding van criminaliteit
Hoe? Jullie gaan in gemengde publiek-private onderzoeksteams aan de slag met echte zaken.
Aanmelden? Heb jij zin om een dagje hard te knallen in één van de onderzoeksteams, of ken je iemand met geheime OSINT skills die hier zeker bij moet zijn, stuur een bericht naar:
bluem.amsterdam@politie.nl
Tot slot: BlueM zorgt ervoor dat het jullie die dag aan niets ontbreekt zodat je het beste uit jezelf kan halen en tegelijkertijd een topdag hebt!
POLITIE
OPENBAAR MINISTERIE
bellingcat
Ministerie van Defensie
kpn
Security Labs

Coldcase Kanawa

Op 17 september 1999 werd in Amsterdam het stoffelijk overschot van een vrouw aangetroffen. Het lichaam was in een vuilcontainer gestopt, met cement overgoten en in het water achtergelaten. Uit onderzoek bleek dat de vrouw door een misdrijf om het leven was gekomen De identiteit van het slachtoffer kon ondanks intensief tactisch en forensisch onderzoek, waaronder gezichtsreconstructie, niet worden vastgesteld. In de container werden naast het lichaam enkele spullen aangetroffen, waaronder een herenjas. Opvallend aan de jas was een ingenaaid stukje stof dat is gebruikt om een brandgat af te dichten. Op het stukje stof was met rood stiksel een logo of beeltenis aangebracht. De herkomst hiervan is nog niet vastgesteld en kan mogelijk leiden naar betrokkenen of verdachten in dit onderzoek.

Onderzoeksvraag

- Wat is de herkomst van het stukje stof, van de afbeelding c.q. het logo?

5. Ritme van de dag

En dan komt de grote dag zelf. In de voorbereiding is veel tijd en aandacht besteed aan het formuleren van onderzoeksvragen, het regelen van faciliteiten en een goede infrastructuur. Gezien de beperkte tijd is het verleidelijk om nu flink gas te geven en de teams te stimuleren om heel taakgericht naar resultaten toe te werken. Dit kan, maar is gevaarlijk. Deelnemers zijn wellicht onbekend met de hackathon werkvorm, of het thema van de hackathon. Ook kan het zijn dat verschillende (sub)teams onbewust aan hetzelfde wiel werken. Om tot een goed resultaat te komen is het bovendien van belang dat alle deelnemers voldoende kennis hebben over het thema van de dag, en enig zicht hebben op wat er gedurende de dag allemaal gebeurt.

Belangrijker nog, uit de evaluaties blijkt keer op keer dat netwerken, leren van elkaar en kruisbestuiving tot dé belangrijkste redenen horen voor de deelnemers om mee te doen. Dit moet terugkomen in de manier waarop een hackathon wordt ingericht en vormgegeven. Dit betekent o.a. dat de organisator tijd en ruimte moet inbouwen waarin deelnemers aan elkaar kunnen snuffelen, ideeën kunnen uitwisselen, van elkaar te weten komen wie wat kan (of leuk vindt) enz. Dit alles draagt bij aan de kans op vruchtbare gelegenheidscoalities en toevalstreffers.

Het is aan de initiator om hier een ritme in aan te brengen in de vorm van verschillende programmaonderdelen. Ook is het de taak van de initiator om deze onderdelen aan elkaar te koppelen. Een goede hackathon is een combinatie van hard werken afgewisseld met rustige momenten. Zoals het hackathon-motto van BlueM: *work hard, play hard.*

Als basis kan gebruik gemaakt worden van onderstaand dagritme. Zie § 7.4 voor het programma van de FASTNL Hackathon.

5.1 Inloop

De dag start met de inloop. Bedenk dat een hackathon een gelegenheidssamenwerking is. Veel deelnemers zullen elkaar niet kennen, voor sommigen geldt dat zij geen van de aanwezigen kennen. Heet de deelnemers persoonlijk welkom en zorg dat er koffie en thee klaar staat. Zorg ook dat de teamleiders aanwezig zijn zodat zij kennis kunnen maken. Het netwerken begint hier al.

Bij een online variant is de inloop lastiger te organiseren. Omdat de dag start met een plenair gedeelte wil je alle deelnemers tijdig op het plenaire kanaal hebben. Je kunt dit duidelijk maken door een relevante film af te spelen, of een slide te tonen met een tekst als: “Welkom, het plenaire gedeelte start om 09.00 uur”.

5.2 Opening

De opening is hét moment om de deelnemers aan de hackathon in de juiste mindset te krijgen. Deze vindt plenair plaats in bijvoorbeeld een aula, of bij een online hackathon op het plenaire kanaal. Bij de opening werkt de volgende drietrapsraket goed:

1. Welkom! De initiator opent de dag en heet de deelnemers welkom. Benoem vervolgens kort hoe de dag er op hoofdlijnen uit gaat zien. Benadruk ook dat je, omwille van de dynamiek, graag zou zien dat iedereen tot het einde van de hackathon blijft. Houd het kort en energiek. We gaan knallen!

2. Waarom een hackathon? Hierna is het tijd om de deelnemers verder op te warmen en te vertellen waarom gekozen is voor een hackathon, en wat zij kunnen doen om van de dag een succes te maken. Je kunt hiervoor bijvoorbeeld een inspirerende gastspreker uitnodigen die ervaring heeft met hackathons of juist iemand die bekend is met het thema van die dag (denk bijvoorbeeld aan een televisiemaker of slachtoffer). Besteed hier ongeveer 15 minuten aan.

3. Ken het delict! Maak van de deelnemers experts. De deelnemers zijn professionals die kennis, ervaring en expertise meebrengen. Doordat zij zich hebben aangemeld mag je aannemen dat zij enige affiniteit met het thema van de dag hebben, zij zijn op dit gebied echter geen expert. Laat een inhoudelijk expert hen daarom meenemen, bijvoorbeeld in een presentatie. Doordat de deelnemers hierdoor meer kennis van het thema hebben kunnen zij hun kundigheid gerichter inzetten, ook voorkomt dit onduidelijkheid, neemt het onjuiste aannames weg en scheelt het gedurende de dag veel voor de hand liggende vragen. Je creëert hiermee eigenaarschap en urgentie.

Wat er in deze laatste presentatie precies aan bod moet komen hangt af van het thema. Denk in ieder geval aan de oorsprong en de omvang van het probleem, bekende modus operandi en de infrastructuur die door verdachten gebruikt wordt. Geef ook aan tegen welke problemen de politie aanloopt in de strijd tegen deze vorm van criminaliteit. Biedt voldoende tijd en ruimte voor verduidelijkingsvragen. Zoals Abraham Lincoln zei: *"Give me six hours to chop down a tree and I will spend the first four sharpening the axe."*

Bij een online hackathon kunnen vragen ook in de chat worden gesteld. Maak hier gebruik van! Dit kan bijvoorbeeld als naslagwerk gebruikt worden voor na de presentatie. Ook kan een eventuele sidekick er af en toe een relevante vraag uitpikken of vragen direct al via de chat beantwoorden.

Hoeveel tijd nodig is hangt af van het thema. Ervaring leert dat een gedegen uiteenzetting zich terugverdient in het latere programma. Een optie is bijvoorbeeld om inhoudelijke workshops te organiseren. Als dit goed gedaan is, zul je gedurende en/of aan het eind van de dag de deelnemers horen refereren aan deze intro. Het inspireert, neem dus de tijd voor dit gedeelte.

5.3 Lunch & diner

Een ruime lunchbreak en diner zijn standaardonderdelen van iedere hackathon. Door deze in te plannen, voorkom je dat deelnemers er tussentijds tussenuit knijpen om te eten. Zorg bij een fysieke hackathon voor goed eten en drinken. Houd uiteraard rekening met dieetwensen en zorg ook voor hapjes / snacks tussendoor of bijvoorbeeld voor een ijsje op een warme dag. Tijdens het eten is er weer volop tijd om te netwerken of om even tot jezelf te komen. Daarnaast is het een prettige manier om de deelnemers te laten zien dat je dankbaar bent voor hun bijdrage.

5.4 Sprints

De sprints zijn de momenten dat de deelnemers uiteen gaan in teams om inhoudelijk aan de slag te gaan met de onderzoeksvragen. Vanaf dit moment is de teamleider aan zet. Zij of hij fungeert als aanspreekpunt voor de teamleden en onderhoudt contact met de organisatie en backoffice. De sprints zijn de gedeelten van de dag waarin er daadwerkelijk ‘gehackathond’ wordt. De term sprint insinueert dat er een

korte intensieve periode gewerkt wordt en dat is precies wat er gebeurt. Indien dit nog niet voorafgaand aan de hackathon gebeurd is, zal er bij de aanvang van de eerste sprint kennis gemaakt worden, en zullen subteams worden geformeerd die op basis van hun expertise en interesse aan een bepaalde deelvraag willen werken. Een subteam bestaat vaak uit twee of drie teamleden.

Omdat een hackathon kruisbestuiving beoogd is het niet wenselijk dat teamleden geheel solistisch werken. Het is aan de teamleider om dit te voorkomen. De teamleden zijn daarbij wel professionals, zelfsturend, en bepalen dus zelf waaraan en met wie ze werken. Ook kiezen zij zelf via welk kanaal zij onderling communiceren. Hierdoor wordt optimaal gebruik gemaakt van hun ervaring en expertise, en is er maximaal ruimte voor hun eigen behoefte.

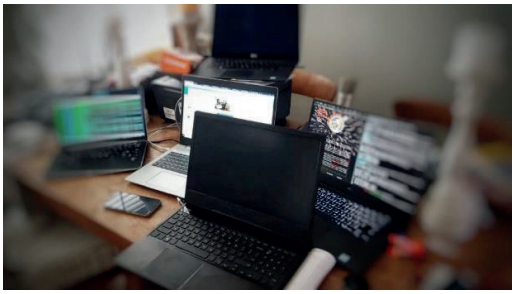

POLITIE
Meld je aan voor de
MOBA
HACKATHON
Wij zijn op zoek naar OSINT experts die een bijdrage willen leveren aan de bestrijding van Mobiel Banditisme!
Meld je aan via
Blue-movement@politie.nl
Donderdag 15 juli 2021 | 09:00u - 21:00u
Stichting WEP de Basis
Willem van Lanschotlaan 1
3941 XV, Doorn
BLUE movement
POLITIE
Politieacademie
wep

Verblijfplaatsen van mobiele bendes in Nederland

Mobiele bandieten verblijven veelal op vakantieparken of andere tijdelijke verblijfplaatsen in Nederland. Doordat men zich snel verplaatst is het een anonieme manier van verblijven. Als gevolg van internationalisering en arbeidsmigratie verblijven er ook veel (tijdelijke) migranten in Nederland die geen kwade bedoelingen hebben. Deze personen mogen geen slachtoffer worden van de rondreizende criminelen en eventuele interventies op deze bendes. Hoe kunnen we zicht krijgen op de criminele gebruikers van deze parken of tijdelijke verblijfplaatsen?

Onderzoeksvragen

- Wat wordt er online gecommuniceerd over verblijfplaatsen?
- Zijn er lijsten van verblijflocaties die rondgaan op het internet (of in chatgroepen) onder deze mobiele dadergroepen?
- Welke parken bieden ‘arrangementen’ aan arbeidsmigranten/ seizoenarbeiders?
- Vanuit welke landen worden veel boekingen gedaan naar Nederland?
- Wat is er online bekend over ‘hotspot’ parken?

Subteams kunnen gaandeweg de dag van samenstelling veranderen. Nieuwe subteams kunnen worden geformeerd. Dit is oké, zolang de teamleider hiervan op de hoogte is, zodat deze zicht heeft op samenstelling en de algehele voortgang van de subteams. Dit is van belang omdat hiermee voorkomen wordt dat hetzelfde wiel in verschillende teams opnieuw wordt uitgevonden. Tot slot is het belangrijk dat alle deelnemers optimaal worden ingezet en het gevoel hebben daadwerkelijk van toegevoegde waarde te zijn.

Online kan het lastiger zijn om zicht te houden op de subteams, voorkom problemen door tijdens de sprints als teamleider op het teamkanaal aanwezig te zijn. Een belrondje langs de teamleden is ook een praktische manier om te polsen hoe het met iedereen gaat.

Voor de duur van een sprint adviseren we ongeveer 1,5 tot 2 uur. Dit is lang genoeg om enige diepgang te bereiken en niet zo lang dat je andere teams tussentijds niet meer kunt bijpraten. Het is de uitdaging om de juiste diepgang te bereiken. Afhankelijk van het probleem kan het zijn dat deelnemers vastlopen. De truc is voorkomen dat mensen gedemotiveerd raken, maar je wilt ook niet dat je teamleden van het ene naar het andere probleem gaan hoppen. Op taaie vraagstukken moet je nu eenmaal wat langer kauwen. Het is de rol van teamleider om hier goed op te sturen en een juiste balans te vinden. Na afloop van ieder sprint volgt de team stand-up.

5.5 Team stand-up

Na de sprint komen de teamleden fysiek of online samen voor een stand-up van maximaal 15 minuten. Een stand-up is een kort overleg waarin alle subteams kort en krachtig, in maximaal één minuut, onder begeleiding van de teamleider de volgende vragen beantwoorden:

- Wat heeft mijn subteam gedaan?
- Welke resultaten zijn behaald?
- Welke problemen zijn we tegengekomen?
- Welke hulp is nodig?

Indien er een probleem of hulpvraag wordt aangekaart, wordt deze tijdens de stand-up niet inhoudelijk besproken. Teamleden kunnen aangeven dat zij mogelijk kunnen helpen en een afspraak maken om hier tijdens de volgende sprint over te sparren.

De stand-up is niet enkel bedoeld om successen te delen en hulp te vragen, maar ook om de binding met het team te onderhouden en voor de teamleider een extra moment om de vinger aan de pols te houden. De stand-up is tevens een logisch moment om, in overleg met de teamleider, van subteam te wisselen. De teamleider verzamelt tijdens de team stand-up de antwoorden, en zal deze tijdens de plenaire stand-up (deze volgt direct op de team stand-up) pitchen voor de andere teams. Na afloop van de team stand-up volgt een plenaire stand-up. Fysiek betekent dit een samenkomst van alle deelnemers. Online betekent dit schakelen naar het plenaire kanaal. Na afloop van de laatste team stand-up volgt de wrap-up (zie § 5.7)

5.6 Plenaire stand-up

De plenaire stand-up lijkt op de team stand-up. Zoals de naam aangeeft, mogen alle deelnemers aansluiten. De teamleiders moeten in ieder geval aanwezig zijn. De teamleiders geven hier in maximaal twee minuten antwoord op de volgende vragen:

- Wat heeft mijn team gedaan?
- Welke resultaten zijn behaald?
- Welke problemen zijn we tegengekomen?
- Welke hulp is nodig?

Het doel van de plenaire stand-up is tweeledig. Ten eerste krijgen de verschillende teams zicht op wat de andere teams doen. Dit kan inspirerend werken, ook kan het zijn dat verschillende teams met vergelijkbare werkzaamheden bezig zijn. Waar dit zichtbaar is, kunnen de teamleiders na afloop van de stand-up samenkomen om van elkaar te leren en waar nodig af te stemmen. Omdat de teamleden tot op zekere hoogte zelfsturend zijn, bepalen zij uiteindelijk zelf wat ze met de opgehaalde inzichten willen doen.

Een tweede doel is de mogelijkheid tot het uitzetten van een hulpvraag. Wanneer uit de team stand-up blijkt dat er binnen het team vragen zijn die niet opgelost kunnen worden, kan de teamleider tijdens de plenaire stand-up de hulpvraag bij andere teams uitzetten. Wederom geldt dat het inhoudelijk bespreken van deze vraag na de plenaire stand-up plaatsvindt. Na afloop van de plenaire stand-up gaan de deelnemers in groepen uiteen voor de volgende sprint.

5.7 Wrap-up

De wrap-up vindt plaats aan het eind van de dag en wordt voorgezeten door de initiator van de hackathon. Dit kan gezien worden als het oogstfeest, idealiter worden de deelnemers voorzien van een borrelhapje en een drankje. Wanneer de hackathon online plaatsvindt kan ervoor gekozen worden een borrelbox thuis te laten bezorgen. De ervaring leert dat dit zeer gewaardeerd wordt.

Tijdens de wrap-up pitchen de teamleiders (of één van de teamleden) in maximaal vijf minuten wat hun team heeft gedaan en wat er bereikt is. De inhoud hiervan hangt in grote mate af van het type hackathon. Een operationeel georiënteerde OSINT hackathon zal voornamelijk data opleveren, waarbij mogelijk zicht is op verdachten of goederen. Een design-hackathon kan prototypes, ontwerpen, concepten

of plannen opleveren. Afhankelijk van de oogst zal de teamleider bepalen hoe zij/hij de successen wil delen. Zorg dat de wrap-up niet te lang duurt. Zeker bij een online hackathon kan het zijn dat de spanningsboog op is, een te lange zit leidt tot afhakers. Met het afsluiten van de wrap-up komt het formele programma van de dag ten einde.

5.8 Netwerkborrel

Een afsluitende borrel mag niet ontbreken. Het is volgens ons dé manier om een intensieve dag af te sluiten. De balans kan worden opgemaakt, mooie verhalen worden gedeeld, nieuwe vrienden worden gemaakt en wellicht ontstaat het idee voor een volgende hackathon. Met het aanbieden van een borrel spreekt de organisatie ook haar waardering uit naar de deelnemers. Een van de grote nadelen van een online hackathon is het ontbreken van deze mogelijkheid.

5.9 Ontspanning

Het, al eerder benoemde, motto van de BlueM hackathons is *'work hard, play hard'*. Zorg voor een aantal activiteiten waarmee de deelnemers even afleiding kunnen zoeken, maar maak het niet te ingewikkeld. Denk bijvoorbeeld aan een tafeltennistafel, spelcomputer, frisbee, voetbal, jeux des boules of een potje klootschieten. Een absolute hit bij de voorgaande hackathons was de heer Monta, onze vaste BlueM shiatsu-masseur, die met zijn ontspanningsmassages zorgde voor een fijne onderbreking van het beeldschermwerk.

6. Evaluatie

Het is belangrijk om (vooraf) te beseffen dat een hackathon niet ophoudt als de hackathon afgelopen is. Dit klinkt enigszins paradoxaal, maar net als het topje van de ijsberg is de hackathon zelf alleen het meest zichtbare gedeelte. Een initiator moet zich vooraf bewust zijn dat in de meeste gevallen een hackathon geen afgeronde producten oplevert. Er zijn uiteraard prachtige successen waarbij verdachten direct konden worden aangehouden, maar vaak levert een hackathon (sturings)informatie op die vervolgens door de aanvrager moet worden opgepakt en uitgewerkt. Een goede hackathon vraagt dus een serieuze investering vooraf, betrokkenheid en actieve deelname tijdens en tot slot een goede afronding. Bij de afronding is het belangrijk om aandacht te hebben voor de inhoudelijke opbrengsten en het verloop.

6.1 Inhoudelijke analyse

Hackathons leveren in een korte tijd heel veel informatie op. Deze informatie varieert van resultaten uit zoekslagen uit open bronnen, nieuwe ideeën voor tools, technieken en opsporingsmethoden tot bijvoorbeeld nieuwe invalshoeken met betrekking tot hypotheses en scenario's. Een deel van al deze informatie wordt dynamisch gedeeld gedurende de hackathon zelf. Deelnemers bespreken resultaten met de teamleiders, teamleiders presenteren resultaten tijdens de stand-ups en de belangrijkste bevindingen worden teruggekoppeld tijdens de wrap-up. Deelnemers hebben echter veel meer informatie en ideeën dan tijdens deze korte terugkoppelmomenten kunnen worden gedeeld. Als de informatie infrastructuur goed is ingericht, wordt al deze informatie gedurende de dag vastgelegd in de vorm van overzichten van teamleden naar de teamleiders of op een

centrale locatie zoals een cloud server. Voor een goede opvolging, is het belangrijk dat van te voren duidelijk is waar alle data naar toe gaat, op welke wijze deze wordt geïnventariseerd en wie deze informatie gaat verwerken of opvolgen. In de meeste gevallen zal dit de initiator van de hackathon zijn.

Opvolging is om twee redenen belangrijk: ten eerste vanwege de kansen voor de opsporing. Op het eerste gezicht is niet altijd duidelijk of informatie relevant is of niet. Daarom is het belangrijk om alle informatie en aanwijzingen zorgvuldig te bekijken. Dit kost tijd. Zorg er dus voor dat de opvolging van te voren geborgd is: maak concreet wie hiermee aan de slag gaat en maak hier voldoende tijd en capaciteit voor vrij. Ten tweede verplicht je jezelf in zekere zin als initiator om informatie van de deelnemers serieus te nemen. Wees ervan bewust dat mensen geheel vrijwillig een dag (of langer) hebben geïnvesteerd om mee te denken en een oplossing te zoeken voor jouw probleem. Ga hier als initiator respectvol mee om en neem de tijd en inspanningen van de deelnemers serieus.

6.2 Procesevaluatie

Hackathons binnen de opsporing zijn een relatief nieuwe manier van (publiek-private) samenwerking. Inherent hieraan is dat iedere nieuwe hackathon gedeeltelijk pionieren is. Afhankelijk van het thema, het probleem en de initiator zullen de focus, de vragen en de deelnemers anders zijn. De hackathons hebben een steile leercurve gehad, mede door de evaluaties van de Politieacademie en het feit dat de geleerde lessen direct in de praktijk zijn gebracht tijdens de volgende hackathons. Door middel van deze handreiking proberen wij zo goed mogelijk op basis van eerdere ervaringen de best werkende structuur weer te geven, maar uiteraard is het altijd mogelijk dat bepaalde werkwijzen zich meer of minder goed lenen voor specifieke hackathons. Het is daarom belangrijk om iedere hackathon goed te evalueren, zodat deze vorm zich verder door kan ontwikkelen.

Voor de evaluatie is het belangrijk om niet alleen de organisatie en teamleiders te betrekken: de deelnemers zijn het kloppende hart van de hackathon. De belangrijkste feedback en lessen komen voort uit hun ervaringen.

Evaluaties moeten uiteraard aansluiten bij de afzonderlijke hackathons, De belangrijke thema's hierbij zijn:

- De onderzoeksvragen
- Informatiedeling
- Sturing en structuur
- Samenwerking
- Teamindeling
- Ervaren kansen, knelpunten en tips voor een volgende hackathon
- De hackathon als geheel

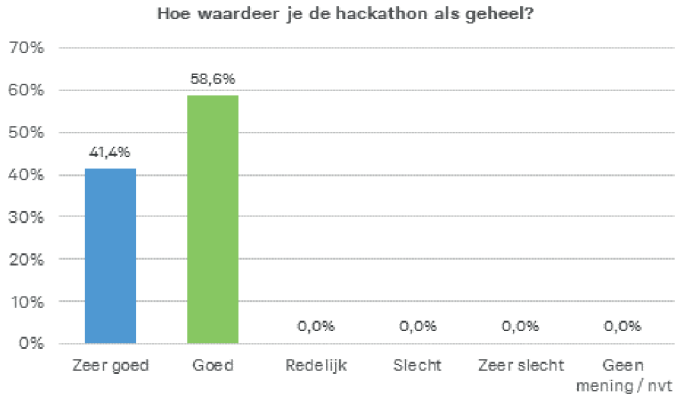

Bron: Moba Hackathon

6.3 Tot slot

Iedere hackathon toont weer aan dat mensen ontzettend enthousiast zijn om mee te doen, mee te denken en met de politie samen te werken. Maar ook voor deelnemers houdt de hackathon niet op wanneer deze is afgerond. Mensen willen graag weten wat een hackathon uiteindelijk heeft opgeleverd

en of hun inspanningen ergens toe hebben bijgedragen. Uiteraard is het lang niet altijd mogelijk om alle informatie te delen in verband met lopende onderzoeken of privacy van verdachten. Het is echter bijna altijd wel mogelijk om iets te vertellen over wat er met de uitkomsten van de hackathon is gedaan of wat het heeft opgeleverd. Iets wat voor de deelnemers belangrijk, motiverend en leuk is om te horen. Een hackathon geeft de initiator de kans om iets te halen. Vergeet ook niet om iets terug te geven. En wacht hier niet te lang mee.

Ter illustratie staat hieronder een dia met resultaten van de VINfraude hackathon die teruggekoppeld is aan de deelnemers.

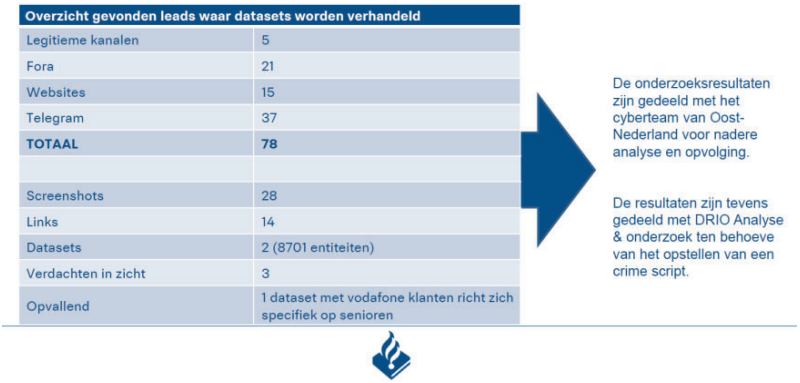

Overzicht gevonden leads waar datasets worden verhandeld	
Legitieme kanalen	5
Fora	21
Websites	15
Telegram	37
TOTAAL	**78**
Screenshots	28
Links	14
Datasets	2 (8701 entiteiten)
Verdachten in zicht	3
Opvallend	1 dataset met vodafone klanten richt zich specifiek op senioren

Tot slot hopen we dat je niet alleen veel plezier hebt beleefd aan het lezen van deze handreiking, maar dat het je ook inspiratie (en nuttige tips) heeft gegeven om zelf een hackathon te organiseren over een onderwerp dat jouw werkveld raakt.

HACKATHON POLITIE DEN HAAG WEST

14 en 15 oktober 2021
09:00-21:00
KIVI Den Haag

De samenleving is digitaal: het plegen van strafbare feiten met behulp van of gericht op digitale middelen en doelen is een groeiend fenomeen. Het tijdperk van COVID-19 lijkt een katalysator te zijn geweest; steeds meer criminaliteit vindt online plaats. Den Haag West organiseert daarom de Hackathon: een efficiënte manier om dit soort zaken in een publiek-private samenwerking aan te pakken; van malware attacks tot bitcoinfraude.

WAT

In twee keer twaalf uur hard werken aan strafrechtelijke zaken aangaande cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Dit gebeurt in samengestelde teams waarbij diverse ervaring en expertise wordt samen gebracht; van recherche coördinator tot private hacker of OSINT specialist.

HOE

Door expertise te bundelen van zowel binnen de politie als buiten de politie wordt een perfect momentum van expertise en capaciteit gecreëerd. Onder leiding van het OM en de DR West staat niets in de weg om verdachten te lokaliseren, aan te houden, goederen te identificeren en in beslag te nemen.

EXTERNE PARTNERS

Openbaar Ministerie, KIVI, Gemeente DH, Zerocopter, Cybersprint, ING, Volksbank, KPN, Vodafone, Ministerie VWS en verschillende cyber specialisten op persoonlijke titel.

INTERNE PARTNERS

DR DH West, GGP DH West, Cybercrime Team DH, Flex DH West, Kernteam DH West, Vrijwilligers EDH, Communicatie EDH, Contentteam EDH, Onderhandelaars, BLUE M, DRIO DH: Cyber, IRC, A&O en Inwinning.

EVENEMENT

De Hackathon staat in het teken van hard werken. Maar ook leuk werken: van stoere merchandise tot lekkere koffie, tafeltennis en gastsprekers. De deelnemers zullen in hun harde werk niets te kort komen. Aanmelden kan tot 1 september via hackathon@politie.nl

WAAR?

Koninklijk Instituut voor Ingenieurs, KIVI. Prinsessegracht 23, 2514 AP Den Haag.

UITDAGINGEN

Het samenwerken met private partijen en de politie brengt uitdagingen met zich mee. Deelnemers moeten zich legitimeren en een geheimhoudingsverklaring ondertekenen. Daarnaast letten de DR West en het OM expliciet op een onderscheid in bevoegdheden tijdens de Hackathon. Dit is niet de eerste Hackathon binnen de politie echter is het concept relatief nieuw en het evenement wordt dan ook grondig geëvalueerd. Daarmee hopen we tot een best practice te komen die kan dienen om het middel 'Hackathon' in de strijd tegen gedigitaliseerde criminaliteit zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Tevens is de Hackathon en de evaluatie een eerste stap in het vergroten van kennis en awareness voor het operationele leiderschap van Den Haag West binnen het thema gedigitaliseerde criminaliteit.

7. Bijlagen

7.1 Geheimhoudingsverklaring

Geheimhoudingsverklaring Hackathon,
Verklaring omgang met informatie

Ondergetekende:

Naam en voornamen: _____

Geboortedatum: _____

Geboorteplaats: _____

Wonende te: _____

Functie/bedrijf: _____

Legitimatienummer en –type: _____

Verklaart hierbij kennis te hebben genomen van:

Geheimhoudingsverplichtingen
De ondergetekende verplicht zich, zowel tijdens als ook na de beëindiging van zijn werkzaamheden voor de politie, tot strikte geheimhouding over alle aangelegenheden van de politie en/of aangelegenheden van openbare orde en veiligheidsinstanties.

Eigen verantwoordelijkheid
Ondergetekende is zich bewust van het feit dat de politie op grond van haar wettelijke taakstelling onder meer vertrouwelijke informatie verzamelt, vastlegt en verwerkt. Onverlet de bepalingen in deze geheimhoudingsverklaring zal ondergetekende de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen

treffen ter handhaving van de vertrouwelijkheid van de informatie van de politie.

Derden
De ondergetekende is verplicht alle redelijkerwijs te verlangen zorgvuldigheid in acht te nemen zodat onbevoegde personen en/of rechtspersonen geen gelegenheid hebben kennis te nemen van gegevens en informatie van de politie. Dit houdt in dat ondergetekende geen aan hem toevertrouwde informatie zal opslaan op apparatuur en/of gegevensdragers die niet aan de politie toebehoren. Ondergetekende zal er alles aan doen om te voorkomen dat de aan hem toevertrouwde informatie op zijn of haar apparatuur achterblijft.

Verklaring omgang met informatie
De ondergetekende verklaart dat hij in het kader van de Hackathon zorgvuldig zal omgaan met de hem toevertrouwde informatie en dat in beginsel alle informatie - ongeacht waar deze is opgeslagen of wordt verwerkt en bewerkt betreffende werkzaamheden voor de politie en aangelegenheden van de politie - eigendom is van de politie, tenzij expliciet anders overeengekomen. Ondergetekende garandeert - indien met toestemming informatie verwerkt is op apparatuur en/of gegevensdragers die niet aan de politie toebehoren - de beveiliging van deze apparatuur en/of gegevensdragers.

Informatiegebruik
De ondergetekende zal geen kopieën maken, anders dan die welke noodzakelijk zijn voor de overeengekomen werkzaamheden. De gegevens noodzakelijk voor de werkzaamheden dienen uitsluitend op de afgesproken werkplek(ken) te worden gebruikt en bewaard en mogen,

behoudens toestemming, nooit naar elders worden meegenomen of anderszins naar buiten worden gebracht.

Informatie van de politie na beëindiging werkzaamheden
De ondergetekende dient bij beëindiging van de werkzaamheden voor de politie dan wel op eerste verzoek van de politie alle in het kader van de werkzaamheden verkregen informatie over te dragen aan de politie en zorg te dragen dat deze niet meegenomen worden op gegevensdragers. Dit omvat o.a. dossiers, maar ook de eigen analyses en concept-rapportages.

Meldplicht
De ondergetekende dient terstond aan de politie melding te maken van feiten en/of omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat (vertrouwelijke) informatie onterecht in de openbaarheid komt, kan komen, is gebracht of zal worden gebracht. Hieronder mede te verstaan het in handen komen van onbevoegden.
De ondergetekende is verplicht aan de politie, op een door de politie te bepalen wijze, opgave te doen van zaken wanneer hij/zij in aanraking is gekomen met de politie/justitie, en die de belangen of het imago van de politie kunnen raken. Hieronder vallen in ieder geval alle administratieve schikkingen, veroordelingen, verbalisering en/of aanhoudingen inzake een misdrijf en/of een overtreding waarbij sprake is van alcohol/drugs gebruik en/of verstoring van de openbare orde.

Publicaties
Het publiceren van informatie van welke aard ook aangaande de politie en/of openbare orde- en veiligheidsinstanties is verboden, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming door of namens de politie.

Beeld- en geluidsopnamen
Het is niet toegestaan beeld- of geluidsopnamen (waaronder GSM-opnames) van en over de politie te maken zonder schriftelijke toestemming van de politie.

Opvolgen aanwijzingen
Ondergetekende is verplicht alle binnen de politieorganisatie geldende voorschriften en door politiemedewerkers in het belang van de orde of veiligheid gegeven opdrachten of aanwijzingen stipt en onverwijld te zullen opvolgen en zelf de redelijkerwijs te verlangen zorgvuldigheid bij de werkzaamheden voor de politie in acht te zullen nemen.

Onmiddellijke beëindiging
Ondergetekende verklaart ermee bekend te zijn dat op ieder moment met onmiddellijke ingang de opdracht tot uitvoering van werkzaamheden voor de politie, de toegang tot de gebouwen van de politie en/of de toegang tot informatie kan worden ingetrokken.

Geldende regels
Deze verklaring wordt beheerst door het Nederlands recht. De geldende (Nederlandse) wet- en regelgeving en verdragsteksten en de geldende interne beveiligingsprocedures dienen altijd nageleefd te worden.

Schadevergoeding
De politie houdt zich het recht voor om bij overtreding van de verplichtingen neergelegd in deze geheimhoudingsverklaring schadevergoeding te eisen. Dit laat overige rechten van de politie onverlet.

De ondergetekende is zich bewust van de consequenties, mogelijk zelfs strafrechtelijk (ingevolge artikel 272 Wetboek van Strafrecht), indien bovengenoemde afspraken worden geschonden en/of de informatie op andere wijze wordt gebruikt dan omschreven.

Plaats en datum …….

Handtekening …….

7.2 Wpg-beslisboom

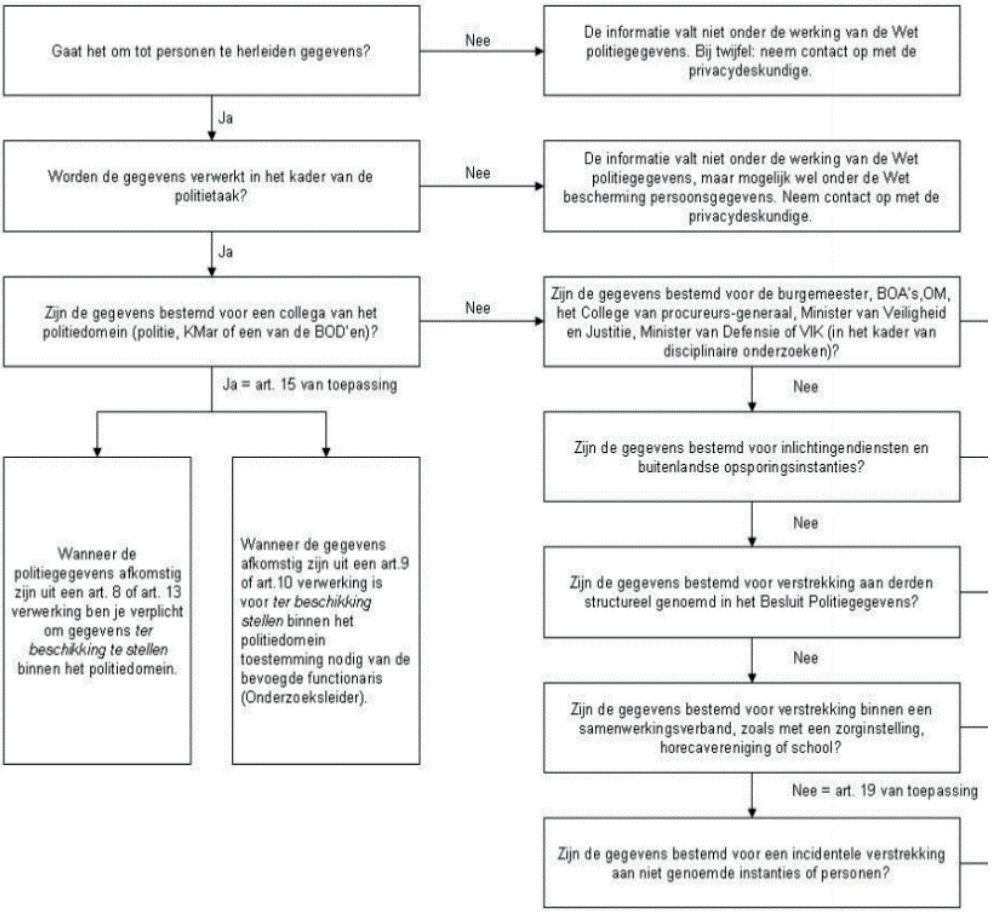

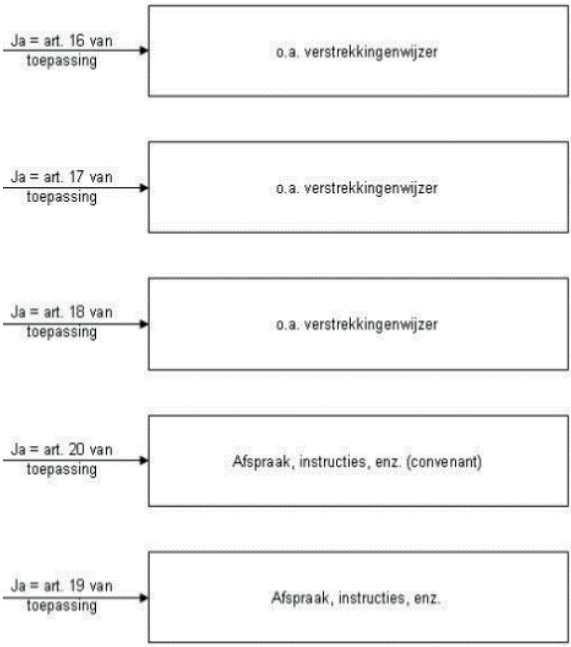
Ja = art. 16 van toepassing
o.a. verstrekkingenwijzer
Ja = art. 17 van toepassing
o.a. verstrekkingenwijzer
Ja = art. 18 van toepassing
o.a. verstrekkingenwijzer
Ja = art. 20 van toepassing
Afspraak, instructies, enz. (convenant)
Ja = art. 19 van toepassing
Afspraak, instructies, enz.

7.3 Artikel 19 Wpg-besluit incidentele verstrekking

Onderwerp
Toelichting eenmalige verstrekking

Organisatieonderdeel
Eenheid Amsterdam
Bestuursondersteuning
Juridische Zaken

Behandeld door
[redacted]

Functie
Privacyfunctionaris

Telefoon
[redacted]

E-mail
[redacted]

Ons kenmerk
Hackaton-artikel19Wpg

Uw kenmerk
Klik hier als u tekst wilt invoeren.

In afschrift aan
Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Datum
22 augustus 2019

Bijlage(n)
0

Pagina
1

Door de politie wordt onder andere in samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM) een dag georganiseerd waarbij wordt gekeken vanuit een digitale invalshoek naar Coldcase-zaken ("Hackathon"). Bij dit experiment werkt de politie samen met het cybercrime OvJ van het OM, Ministerie van Defensie, FIOD, TNO, Bellingcat, KPN security, Chameleon Associates en Port of Amsterdam.

Met het Team Informatiebeveiliging is afgestemd en ook de Gegevensautoriteit is hiervan op de hoogte. Per ingediende Coldcase-zaak is met de betreffende zaaksofficier afgestemd, besloten welke informatie gedeeld kan worden en is contact gezocht met de nabestaanden en/of belanghebbenden.

De volgende zaken worden middels een briefing door het Coldcase-team aan de deelnemers gepresenteerd:

1. [redacted];
2. [redacted];
3. [redacted]
4. [redacted]

Beoordelingskader
Een verstrekking van politiegegevens wordt beoordeeld op grond van de Wet politiegegevens (Wpg). Deze wet kent een gesloten verstrekkingenregime. Dit houdt in dat de politie slechts gegevens mag verstrekken aan personen en instanties, die expliciet worden genoemd in deze wet of in het daarop gebaseerde Besluit politiegegevens (Bpg).

De deelnemers staan niet (voor deze doeleinden) opgenomen in de Wpg het daarop gebaseerde Bpg als ontvangstgerechtigde van politiegegevens. Indien personen of instanties niet expliciet genoemd zijn in de Wpg of het daarop gebaseerde Bbp, kan alsnog een incidentele verstrekking plaatsvinden op grond van artikel 19 Wpg.

Op grond van artikel 19 Wpg kan de verwerkingsverantwoordelijke incidenteel, voor zover dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, in overeenstemming met het bevoegd gezag, politiegegevens verstrekken aan personen of instanties voor de volgende doeleinden:

a. het voorkomen en opsporen van strafbare feiten;
b. het handhaven van de openbare orde;
c. het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven;

www.politie.nl

« waakzaam en dienstbaar »

d. het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving.

Gelet op het feit dat de nabestaanden en/of belanghebbenden geïnformeerd zijn hierover zal op grond van artikel 4:11 Algemene wet bestuursrecht (Awb) een zienswijzeprocedure als bedoeld in artikel 4:8 Awb achterwege worden gelaten.

Zwaarwegend algemeen belang
Uit de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 19 van de Wpg (Kamerstukken II 2005/06, 30 327, nr. 3, blz. 76), blijkt, dat de verstrekking noodzakelijk moet zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang. Tevens dienen daarbij de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit in acht te worden genomen. Het belang moet dermate zwaarwegend zijn, dat het belang van verstrekking aan derden zwaarder moet wegen dan het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van degene op wie de politiegegevens betrekking hebben.

Conform de Aanwijzing opsporingsberichtgeving kan het OM en de politie gebruikmaken van opsporingsberichten om de hulp van het publiek in te roepen bij het vergaren van informatie ten behoeve van onder andere waarheidsvinding. Bij opsporingsberichtgeving die herleidbaar is tot individuele personen is sprake van het verwerken van politiegegevens in de zin van de Wpg. In het kader van waarheidsvinding wordt opsporingsberichtgeving ingezet voor het achterhalen van de identiteit van een verdachte en/of zijn verblijfplaats, het opsporen van een vermiste persoon, en het achterhalen van de identiteit van een niet geïdentificeerde dode. Met het inzetten van effectieve en innovatieve methoden (zoals de Hackathon) is de maatschappij gebaat en we dienen hiermee een maatschappelijk belang.

Ik heb hiermee een afweging gemaakt tussen het algemeen belang dat gediend wordt met de verstrekken van gegevens tegen het belang van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen (verdachten dan wel nabestaanden of belanghebbenden). In deze situatie vind ik het algemeen belang zwaarder wegen, te weten waarheidsvinding en het voorkomen en opsporen van strafbare feiten. Hierbij besluit ik de politiegegevens te verstrekken op grond van artikel 19, aanhef, en onder a jo. c Wpg.

Hoogachtend,

De korpschef van politie,
namens deze,
de politiechef van eenheid Amsterdam,
namens deze,

[redacted]
Juridisch bedrijfsvoeringsspecialist

7.4 Voorbeeld dagprogramma

Tijd	Wat	Wie
07.30 – 07.50	Briefing	Allen
08.00 – 08.30	Laatste inspectie zalen	BlueM hosts
08.00 - 09.00	• Ontvangst achteringang • Registratie • Ondertekenen geheimhoudingsverklaring • Uitreiken polsbandje • Uitreiken lunch en diner muntjes	… … … … …
09.00 - 09.20	Welkom en opening	… (Algemeen) … (FASTNL)
09.20 - 09.50	Presentatie KPN Red Team	… (teamleider)
09.50 - 10.00	Deelnemers gaan naar teamruimte	Teamleiders en hosts gaan deelnemers voor
09.50 - 10.00	Klaarzetten 1e briefing	BlueM, Teamleiders
10.00 - 11.30	1e sprint Hackathon	De 8 teams
11.30 - 11.45	1e stand-up	De 8 teamleiders
11.45 – 13.15	2e sprint Hackathon	De 8 teams
13.15 - 13.30	2e stand-up	De 8 teamleiders
13.30 - 15.00	3e sprint Hackathon	De 8 teams
15.00 - 15.15	3e stand-up	De 8 teamleiders
15.15 - 16.00	Voorspellende waarden in de opsporing	… (TNO / Hunted)
16.00 - 17.30	4e sprint Hackathon	De 8 teams
17.30 - 17.45	4e stand-up	De 8 teamleiders
17.45 - 19.15	5e sprint Hackathon	De 8 teams
19.15 - 19.30	5e stand-up	De 8 teamleiders
19.30 - 20.00	Plenaire wrap-up en finish	…
20.00 - 21.00	Netwerkborrel	Allen
21.00 - 22.00	Opruimen	BlueM en FASTNL

7.5 Checklist

Hieronder volgt een checklist waarmee je de belangrijkste stappen kunt afvinken. De individuele stappen corresponderen met de informatie van deze handreiking en dienen voornamelijk als een reminder. De stappen staan op chronologische volgorde. Het genoemde tijdspad is indicatief, bepaal zelf of dit bij jouw eigen tijdlijn past.

D-Day minus 3/4 maanden

- Bepaal of een hackathon de juiste vorm is om je probleem op te lossen
- Bepaal welk type je wilt gebruiken; OSINT/ DESIGN / HYBRIDE
- Bepaal welke vorm je wilt toepassen; FYSIEK / ONLINE / HYBRIDE

D-Day minus 3 maanden

- Stel budget vast
- Formuleer op basis van je probleemstelling de eerste versie van de onderzoeksvraag
- Bepaal welke expertise/netwerkpartners je wilt aantrekken om je vragen te beantwoorden
- Betrek materiedeskundigen & vorm een kernteam
- Organiseer kick-off meeting met kernteam
- Bepaal overlegstructuur

D-Day minus 2 maanden

- Voer voortgangsoverleggen met kernteam
- Herformuleer je onderzoeksvragen op basis van feedback (doorlopend)
- Bepaal rolverdeling voor uitvoering hackathon
- Realiseer draaiboek voor de hackathon
- Onderhoud contact met stakeholders over voortgang

- Stel planning voor de dag vast
- Maak geheimhoudingsverklaring
- Bepaal juridisch kader (WPG/AVG)
- Regel locatie indien fysiek
- Regel lunch/borrel (indien online per post)
- Regel animatieteam / ontspanningsteam

D-Day minus 1 maand

- Maak flyer
- Verstuur oproep tot deelname
- Verwerk aanmeldingen
- Verstuur geheimhoudingsverklaringen (online deelnemers)
- Formeer groepen en koppel aan teamleider

D-Day minus 1 week

- Deel groepsindeling met deelnemers zodat onderling contact gestart kan worden
- Verstuur programma en onderzoeksvragen naar de deelnemers
- Realiseer online kanalen
- Realiseer online storage omgeving
- Test techniek met online deelnemers
- Inspecteer fysieke locatie
- Test techniek fysieke locatie
- Verwerk last minute aanmeldingen & afmeldingen conform regulier proces

D-day

- Heet welkom
- Laat geheimhoudingsverklaring tekenen
- Deel inloggegevens met deelnemers
- Draai programma af
- Geniet!

D-Day plus 1

- Download data uit online storage, verwijder data uit online omgeving
- Verstuur evaluatie naar deelnemers

D-Day plus 1- en verder

- Analyseer en gebruik gegevens
- Deel verbeterpunten uit evaluatie met BlueM teneinde dit document te verbeteren
- Deel resultaten met deelnemers

POLITIE

BLUE movement

POLITIE
Politieacademie

www.politieacademie.nl

Eind 2018 organiseerde BlueM een OSINT-Masterclass met Eliot Higgins, de oprichter van het onderzoekscollectief Bellingcat. Het succes van deze dag gaf de aanzet tot een serie hackathons, waarmee de afgelopen twee jaar OSINT-onderzoek en de wisdom of the crowd zijn toegepast op coldcases, vermissingen, voortvluchtigen, de handel in illegaal vuurwerk, Vriend-in-Noodfraude en mobiel banditisme.

De behaalde resultaten spreken voor zich: van operationele successen zoals aangehouden verdachten, tot het bedenken van creatieve nieuwe opsporingsmethoden en het vergroten van kennis en vaardigheden van deelnemers.

Deze handreiking is ten eerste bedoeld om duidelijkheid te scheppen over het concept hackathon als publiek-private samenwerkingsvorm. Ten tweede, en mogelijk nog belangrijker, willen we de lezer uitdagen om deze hackathon-formule te gebruiken om eigen thema's en uitdagingen op een innovatieve wijze bij de kop te pakken.

<< waakzaam en dienstbaar >>